

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอน
กับการสอนแบบปกติ

สารนิพนธ์
ของ
ศรีบังอร จัยศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2550

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอน
กับการสอนแบบปกติ

สารนิพนธ์
ของ
ศรีบังอร จั๋ยศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอน
กับการสอนแบบปกติ

บทคัดย่อ
ของ
ศรีบังอร จุ้ยศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2550

ศรีบังอร จัยศิริ. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจใน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้
เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการสอนโดยใช้
เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549
โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายมา 2 ห้องเรียน แล้วนำมาเป็น
กลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบ และกลุ่มควบคุม จำนวน
50 คน ได้รับการสอนแบบปกติ โดยทั้งสองกลุ่มใช้เนื้อหาเดียวกันและใช้เวลาในการทดลอง
15 คาบ แบบแผนการทดลองเป็นแบบทดสอบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
(Randomized Control Group Pretest-Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แผนการสอนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ t-test for Independent samples และ t-test for Dependent
samples

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้
เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้
เพลงประกอบการสอน ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01
3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลง
ประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
5. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลง
ประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและ
หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATAYOMSUKSA III STUDENTS ACHIEVEMENT AND
INTEREST IN THAI LITERATURE THROUGH THE INSTRUCTIONAL
METHOD BASED ON SONGS AND THE TEACHING MANUAL

AN ABSTRACT
BY
SRIBANGORN JUISIRI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

May 2007

Sribangorn Juisiri. (2007). *A Comparison of Mathayomsuksa III students' Achievement and the Interest in Thai Literature through the Instructional Method Based on Songs and the Teacher Mannal*. Master's Project M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Sumanin Rungreungtham.

The Purpose of this study was to compare the achievement of Mathayomsuksa III students in Thai literature through the Instructional method based on songs and the teaching manual

The samples in this study were 2 classrooms of Mathayomsuksa III students in the second semester of the 2006 academic year, at Assumption College. They were selected by using simple random sampling and divided into the experimental group and control group with 50 students in each. The experimental group was taught through the instruction method based on songs; whereas the control group was taught through teaching manual Each group was taught with the same content for fifteen 50-minute periods. The design of this study was the randomized control group pretest-posttest design.

The instruments used in this study were the lesson plans and the achievement test and the questionnaires of the interest in the Thai subject. Analyzed by t-test for independent samples and t-test for dependent samples.

The results of this study indicated that :

1. The educational achievements in Thai Language between the experimental group and the control group after experiment was significantly different at the .01 level.
2. The educational achievements in Thai language of the experimental group before and after experiment was significantly different at the .01 level.
3. The educational achievements in Thai language of the control group before and after experiment was significantly different at the .01 level.
4. The interest of the experiment in Thai subject between experimental group and control group was significantly different at the .01 level.
5. The interest of the experiment in Thai subject of the control group before and after experiment was significantly different at the .01 level.
6. The interest of the experiment in Thai subject of the experimental group before and after experiment was significantly different at the .01 level.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตา ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาติกานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่ง เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข สารนิพนธ์ทุกขั้นตอนจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิการโรงเรียนอัสสัมชัญที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในครั้งนี ขอขอบคุณเพื่อนครูทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ขอขอบคุณ มิสหม่อมพรรณ โนทะยะ ที่ให้คำแนะนำในการตรวจแก้ไขเครื่องมือ ขอขอบคุณอาจารย์ ทองอยู่ สาระ ที่ให้คำปรึกษา ด้านสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณหัวหน้าห้อง เพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทยทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่บุญล่อม แผลสุพัตร ที่เป็นที่พึ่งทางใจของลูก ขอขอบคุณ พันโทอำนวยการ จัยศิริ ที่เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมด้วยความรัก และเป็นกำลังใจสำคัญยิ่ง ที่ทำให้ผู้วิจัยมีความพากเพียร พินิจอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จในวันนี้ และต้องขอขอบใจ ลูกสาว ลูกชายที่น่ารัก ซึ่งคอยห่วงใยสุขภาพคุณแม่เสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย จนสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ศรีบังอร จัยศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3)	 8
คำอธิบายรายวิชา	8
สาระการเรียนรู้	10
ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.3	12
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง	16
เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเพลง	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงประกอบการสอน	18
การใช้เพลงประกอบการสอน	18
จุดมุ่งหมายของใช้เพลงประกอบการสอน	19
การเลือกเพลงและการใช้เพลงประกอบ	20
การแต่งเพลงประกอบการสอน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงประกอบ	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบปกติ	28
ความหมายของการสอนแบบปกติ	28
การสอนและการวางแผนการสอน	30
กลวิธีการสอนแบบปกติ	33
ทฤษฎีสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
ความหมายของความสนใจ	38
ลักษณะของความสนใจ	39
ความสนใจกับความสามารถทางการเรียน	40
การสร้างความสนใจในบทเรียน	41
การวัดความสนใจ	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	44
3 วิธีดำเนินการค้นคว้า	49
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การดำเนินการทดลอง	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	64
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	65
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	67
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก. - แผนการสอนกลุ่มทดลอง	
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม	79
ภาคผนวก ข. - คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง	
และกลุ่มควบคุม	
- คะแนนแสดงความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง	
และกลุ่มควบคุม	100
ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	105
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	107

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	54
2	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมจากผลการทดสอบหลังเรียน	60
3	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองโดยการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	60
4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมโดยการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	61
5	เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากผล ทดสอบหลังเรียน	62
6	เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองโดยการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	62
7	เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมโดยการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	63
8	แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม	101
9	แสดงความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	103

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกกระบวนการคิด เฝอชยสถานการณ์และนำความรู้มาใช้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ผู้สอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับ สื่อการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

นักเรียนจะบรรลุถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละกระบวนการจะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนําให้นักเรียนเป็นฝ่ายเลือกวิธีการเรียนของตัวเอง

คุณลักษณะที่ครูจะต้องปลูกฝัง เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย ก็คือความสนใจในการเรียน ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา รวมถึงความรู้สึที่ดีต่อภาษาไทยอีกด้วย การจัดการเรียนรู้ของครูนับว่าเป็นหัวใจสำคัญ ที่จะนำหลักการและจุดประสงค์มาประยุกต์เป็นภาคปฏิบัติ เพื่อนำนักเรียนไปสู่ผลสำเร็จ ตามที่หลักสูตรต้องการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่นักเรียนจะนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในชีวิตรจริง (สงบ ลักษณะ. 2534: 4) จากการประเมินคุณภาพทางการศึกษา ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ และความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับพอใช้ จึงควรพัฒนาให้อยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการเรียนวิชาภาษาไทย

จากสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ยังทำให้ผู้เรียนไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ควร สุจริต เพียรชอบ (2539: 11 - 15) กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาไทยว่า เนื่องจากจำนวนนักเรียนในชั้นมีมาก การจัดกิจกรรมไม่น่าสนใจ ครูขาดความรู้พิเศษและขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรม ประกอบการสอน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ร้องเพลง หรือไปศึกษานอกสถานที่ จึงทำให้ชั่วโมงภาษาไทย ไม่สนุกสนานเท่าที่ควร อีกทั้งครูไม่คิดค้นวิธีการสอนและนําสื่อที่น่าสนใจ ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่วนมากครูมุ่งแต่นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียนเท่านั้น รัตนา ศุภจตุรัส (2539: 11 - 15) กล่าวเสริมอีกว่านักเรียนมีเจตคติเชิงนิเสธกับวิชาภาษาไทย กล่าว คือ ขาดความสนใจในการเรียน และรู้สึกว่ภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก โดยเฉพาะวรรณคดีไทยนําเบือ ไม่อยากเรียนและครูผู้สอน

เจ้าระเบียบ ขี้น จุกจิกจู้จี้ เคร่งในระเบียบวินัยมากเกินไป ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ความสามารถในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมประกอบการสอน โดยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ให้น่าสนใจใคร่รู้ใคร่เรียนมากขึ้นก่อน แล้วจึงค่อยสร้างสื่อการสอนประกอบวิธีสอน ที่เราให้เกิดความสนใจอยากเรียน และจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อุดุลยศักดิ์ ดวงคำน้อย (2538: 28 - 19) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ที่ครูเตรียมกิจกรรมสนับสนุนให้การเรียนมีรสชาติ เช่น มีเกมการแข่งขัน และเพลงประกอบ จะทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน และเกิดทักษะ และแนวคิดที่ติดตัวไปตลอดการนำเพลงมาใช้ประกอบการสอน สามารถฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านให้กับผู้เรียน ถ้านำมาใช้ให้เหมาะสม กับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน อรสา กุมาริบุคหุต (2521: 34 - 35) ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการที่ครูผู้สอนจะเลือกนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยต้องยึดกระบวนการที่ว่า การสอนที่ดี ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญหลายประการ ที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย วิชัย ดิสสระ (2533: 146)

เพลงประกอบการสอน เป็นแนวทางหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ นักเรียนจะได้ความรู้ เกิดความสามารถในการใช้ภาษาอย่างบูรณาการ เพราะลักษณะของมนุษย์ทั่วไป มีความต้องการที่จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอยู่แล้ว เพลงเป็นกิจกรรมสากลที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินได้ทุกสมัย ทุกวัย โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่ชอบแสดงออกและสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน แปลกใหม่ ท้าทายความสามารถ (สุโขทัย ธรรมาริราช. 2526: 67 - 73) นอกจากนี้ ละออง จันท์เจริญ (ม.ป.ป. :230 - 231) กล่าวว่าเพลงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกได้ดี แม้แต่นักเรียนที่ไม่ค่อยกล้าพูดกับครู เวลาอ่านหนังสือออกเสียงตะกุกตะกัก แต่พอได้ร้องเพลง อาการเหล่านี้ก็หายไป หากครูรู้จักเลือกเพลง มาประกอบการสอนได้เหมาะสม ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และต่อตัวผู้เรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ แมคกรีดี (McGredy. 1976: 21) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้เพลงประกอบการสอน เป็นที่ยอมรับในวงการครูว่า มีประโยชน์มาก ถ้าเพลงนั้นเหมาะสมกับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น การใช้เพลงประกอบเป็นการเรียนแบบเล่นปนเรียน (Play way) ที่มุ่งให้นักเรียน เกิดความสนุกสนาน สนใจเรียนด้วยความเต็มใจ ครูไม่ต้องบังคับ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว จากงานวิจัยของ สมศักดิ์ ชำนาญกิจ (2523: 41) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในวิชาภาษาไทย โดยใช้เพลงประกอบ พบว่า เพลงสามารถทำให้นักเรียนมีความสนใจ และทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการใช้การเรียนการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล รูปบุชา (2524: 81) ที่ใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า และเพลงช่วยให้ นักเรียนมีความสนใจเรียนมากกว่าปกติ เพลงมีอิทธิพลต่อคนเราอย่างมาก เพราะเพลงช่วยให้คนที่ได้รับฟัง หรือได้ร้องเกิดความสนุกสนานไม่ว่างงานใดๆ เพลงต้องเข้าไปมีส่วนร่วม สร้างความบันเทิง หรือสร้างบรรยากาศของงานไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ตลอดจนสถาบันต่างๆ

ยังได้ใช้เพลง เป็นเครื่องมือปลูกฝังให้มีความรักสถาบันนั้นๆ แม้แต่กิจกรรมการแข่งขันกีฬาก็ เพลงก็เข้าไปมีอิทธิพลต่อนักกีฬาที่กำลังแข่งขันให้ได้รับชัยชนะ รวมไปถึงการโฆษณาสินค้าก็ ใช้เพลงเป็นสื่อ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถจดจำสินค้าของตนได้ นอกจากนี้ ท่วงทำนองของเพลง จะเป็นสื่อช่วยให้จำเนื้อเพลงต่างๆ ได้อย่างมากมาย แม้แต่เด็กอนุบาลหรือเด็กประถมก็สามารถ จดจำเนื้อเพลงต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น หากเรานำเพลงมาประยุกต์ใช้ในการสอนวิชาต่างๆ ก็น่าจะช่วยให้นักเรียน เกิดความอยากเรียน หรือเรียนด้วยความสนุกสนาน ตลอดจนสามารถ จดจำเนื้อหาในวิชาภาษาไทยที่ยากได้ดีขึ้น

ปัญหาอีกประการหนึ่งในการเรียนวรรณคดีไทย คือ นักเรียนมีปัญหาในการจดจำ เนื้อเรื่อง คำศัพท์ รูปแบบคำประพันธ์ การถอดความ การใช้ภาษาในด้านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนและรวมถึงหลักภาษาไทย ที่เกี่ยวข้องๆ ด้วย ประกอบกับ บรรยากาศในการเรียนไม่เอื้ออำนวย นักเรียนต้องตั้งใจฟังครู ต้องจดเนื้อเรื่องตามคำบอกของครู ทำให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้น เรียนอย่างไม่มีความสุข ไม่ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรม ครูผู้สอนก็ยังไม่พัฒนา วิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับพุทธศักราช 2545 มาตราที่ 15 ที่ว่าด้วย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจาก บุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้สอนต้องใช้กลวิธีในการสร้างกิจกรรม การสอนให้หลากหลาย ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนได้คุ้นเคย กับรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ เพลงเป็น กิจกรรมสากล ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่ไม่ชอบอยู่หนึ่ง ชอบและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน แปลกใหม่ ทำท่าย ความสามารถ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524: 67-73)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงสนใจจะนำเพลงมาประกอบการสอน เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแนวทางในการ พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนการทดลองและหลัง การทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้การสอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ

5. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง

6. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การใช้เพลงประกอบการสอนวรรณคดีไทย สร้างความสนใจ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน รวมเป็น 300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ดังนี้

1. กลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน สอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
2. กลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน สอนแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนวรรณคดีไทย 2 แบบ คือ
 - 1.1 การใช้เพลงประกอบการสอน
 - 1.2 การสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
 - 2.2 ความสนใจในวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพลง หมายถึง การนำเอาคำประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มาใส่ทำนอง และจังหวะ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและมีเครื่องดนตรีประกอบ โดยมีคำร้องและทำนอง ตามรูปแบบ ที่นอกจากจะทำให้เกิดความไพเราะแล้ว การร้องเพลงยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิด ความบันเทิง และมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์มาโดยตลอด โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เจริญเติบโต เพลงสามารถตอบสนองความต้องการทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้ เสียงเพลง ช่วยทำให้จิตใจเบิกบาน หายเหงา และมีสุนทรีย์ในการดำรงชีวิต

2. การสอนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอน หมายถึง การนำเอา ทำนองเพลงไทยสากล ที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบัน มาแต่งคำร้องใหม่ โดยนำเนื้อหาวิชา จากเรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า มาประกอบเป็นเพลง และในทุกสาระการเรียนรู้ก็ได้ คัดเลือกเพลง ที่มีเนื้อหา และความหมายดี เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และความสนใจ ของผู้เรียนมาประกอบการสอน ในชั้นดำเนินการสอน เป็นทั้งแบบฝึกหัดเสริมทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ธรรมชาติของภาษา โดยคำนึงถึง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นสำคัญ ซึ่งมี ลำดับขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการสอน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

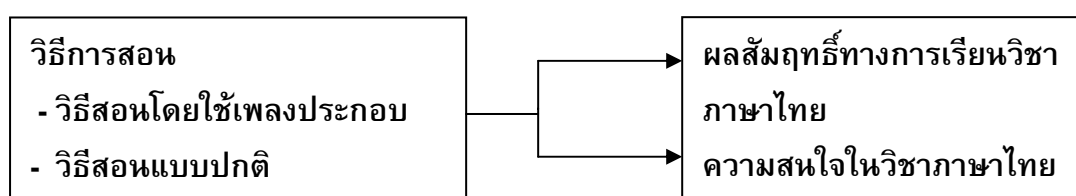
ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง การที่นักเรียนเกิดความรู้ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในทุกสาระการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด และธรรมชาติของภาษาจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า วัดได้จาก คะแนนการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ท 33101 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

4. ความสนใจในวิชาภาษาไทย หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงถึงความรู้สึกชอบ และพอใจในภาษาไทย เอาใจใส่ต่อวิชาภาษาไทย ด้วยการแสวงหาความรู้ จากการอ่าน เขียน ฟัง ดู และ พูด หรือมีความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับภาษาไทย เช่น การซักถาม ปัญหาในเรื่องที่ครูสอน เมื่อมีข้อสงสัย สนทนาโต้แย้ง อภิปราย ปัญหาในเรื่องที่เรียน ติดตาม อ่านวารสาร หรือตำราที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ซึ่งจะวัดได้จากการ ตอบแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามวัดความ สนใจในวิชาภาษาไทย ของ เรวัตร กีฎวิทยา และปริญฉัตร พรหมศรี ที่สร้างขึ้นตามหลักการ สร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Renniss Likert)

5. การสอนวรรณคดีไทยแบบปกติ หมายถึง การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า ซึ่งเป็นหน่วยใหญ่ ใช้วิธีสอนและอุปกรณ์หลายอย่างผสมผสานกัน เช่น การอธิบาย การอภิปราย การตอบคำถาม การฟังครูอธิบาย ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นรายข้อ โดยมีการอธิบายจากครู หรือกิจกรรมต่างๆ ครูก็เป็นผู้จัด ให้นักเรียนต้องทำตาม หรือแม้แต่กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นการเสริม ครูก็ยังต้องแนะนำให้เสมอ แผนการสอนนี้ จัดทำโดยคณะครุหมวดภาษาไทย ช่วงชั้นที่3 ของโรงเรียนอัสสัมชัญ โดยได้นำเนื้อเรื่องมาจากหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ มีความสนใจเรียนแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3)
 - 1.1 คำอธิบายรายวิชา
 - 1.2 สาระการเรียนรู้
 - 1.3 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 - 1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง
 - 2.1 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเพลง
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการสอน
 - 2.2.1 การใช้เพลงประกอบการสอน
 - 2.2.2 จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงประกอบการสอน
 - 2.2.3 การเลือกเพลงและการใช้เพลงประกอบการสอน
 - 2.2.4 การแต่งเพลงประกอบการสอน
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงประกอบการสอน
 - 2.3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 2.3.2 งานวิจัยในประเทศ
3. เอกสารเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ
 - 3.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ
 - 3.2 การสอนและการวางแผนการสอน
 - 3.3 กลวิธีการสอนแบบปกติ
 - 3.4 ทฤษฎีสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
 - 4.1 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
 - 4.1.1 ความหมายของความสนใจ
 - 4.1.2 ลักษณะของความสนใจ
 - 4.1.3 ความสนใจกับความสามารถทางการเรียน
 - 4.1.4 การสร้างความสนใจในบทเรียน
 - 4.1.5 การวัดความสนใจ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในวิชาภาษาไทย

4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3)

1.1 คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รหัสวิชา 33103 จำนวน 3 คาบ / สัปดาห์ จำนวน 120 ชั่วโมง / ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านในใจเรื่องที่เป็นบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร สาธกโวหาร เทศนาโวหาร โดยอ่านได้คล่องและเร็ว จับใจความสำคัญ ใจความรอง เล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่าน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ด้วยการพูดหรือเขียน
2. อ่านออกเสียงและอ่านทำนองเสนาะได้คล่องและเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ มีลีลาและท่วงทำนองถูกต้องตามลักษณะของฉันทลักษณ์ ท่องจำบทอาขยาน และคำประพันธ์ที่มีความไพเราะ และมีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้
3. แสดงความเข้าใจคำศัพท์ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน ค้นหาความหมายจากพจนานุกรม หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ โดยพูดหรือเขียนอธิบายหรือให้คำนิยามศัพท์ถูกต้อง
4. ใช้บริบทสร้างความเข้าใจการอ่านโดยตีความ แปลความ ความหมายของคำ สำนวนและข้อความด้วยการอธิบาย อภิปราย หรือเขียน การตีความ แปลความของตนเอง ได้ พร้อมให้เหตุผล วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา และสังคม
5. ใช้การอ่าน การฟัง และการดู พัฒนาประสบการณ์ และความรู้จากแหล่งความรู้อย่างกว้างขวาง จัดบันทึกความรู้ และประสบการณ์จนเป็นนิสัย และนำมาใช้ในการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต
6. เขียนจดหมายกิจธุระ ย่อความ เขียนอธิบาย เขียนชี้แจง เขียนรายงาน เขียนข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ข้อโต้แย้ง เขียนเรียงความจากจินตนาการ เขียนคำขวัญ คำคม โฆษณา คติพจน์ เขียนสะกิดคำ โดยใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน และใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความอย่างประณีต สละสลวย
7. แสดงมารยาทการเขียนด้วยการเขียนลายมือสวยงาม มีระเบียบ สะอาด ถูกต้อง และใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย รับผิดชอบในสิ่งที่เขียน โดยอ้างอิงแหล่งความรู้ต่างๆ
8. ใช้แผนภาพความคิดจัดลำดับความคิดก่อนการเขียน และนำแผนภาพความคิดมาพัฒนาการเขียนเป็นโครงงาน ตามกระบวนการเขียน

9. แสดงนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าด้วยการอ่าน ฟัง ดูเรื่องราวต่างๆ จากหนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และจัดบันทึกอย่างเป็นระบบ
10. แสดงนิสัยรักการเขียน ด้วยการจดบันทึกความรู้ กรอกรายการ และรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบจากการอ่าน การฟัง และดู ตลอดจนการเขียนเลขไทย
11. พุดเล่าเรื่อง เขียนสรุปเรื่องจากการฟัง การดูเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข้อความด้วยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และสละสลวย
12. แสดงมารยาทการฟัง และดูด้วยความตั้งใจ ไม่พูดคุยกขณะดูและฟัง ในห้องเรียน หรือห้องประชุม ฟังและดูอย่างสงบ และจดบันทึกการฟังและดู
13. พุดนำเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะ การวิเคราะห์ ตั้งข้อสังเกต เปรียบเทียบ และประเมินเกี่ยวกับเหตุการณ์ เรื่องราว สถานการณ์อย่างมีเหตุผล โดยใช้ภาษาเสียงชัดเจนน่าฟัง ใช้ภาษากริยาทำทางถูกต้อง
14. พุดสนทนาโต้ตอบ พุดรายงาน พุดแนะนำตนเอง พุดเชิญชวน พุดอวยพร โดยใช้ถ้อยคำให้เกิดความคล้อยตามถูกหลักตามหลักการพุด
15. แสดงมารยาทการพุดด้วยการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ใช้ภาษาเสียงน่าฟัง พุดชัดเจน พุดได้ตรงตามจุดประสงค์ ใช้กริยาทำทางประกอบการพุดที่สุภาพ และพุดความจริง
16. แสดงความเข้าใจ คำมูล คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำสมาส โดยอธิบาย หลักการสร้างคำยกตัวอย่างและรวบรวมเป็นหมวดหมู่ได้ถูกต้อง
17. อธิบายคำและความสัมพันธ์ของคำได้อย่างถูกต้อง
18. แต่งประโยคสามัญ ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน โดยใช้คำนาม สรรพนาม กริยาวิเศษณ์ และอุทานที่เป็นคำและกลุ่มคำ แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำและกลุ่มคำในประโยคทั้งการพุดและการเขียน
19. ใช้ภาษาไทยในการพุดและการเขียน แสดงความคิดเห็นได้ตามจุดมุ่งหมาย และใช้ภาษาอย่างสุภาพ สื่อสารได้ตรงตามจุดประสงค์ โดยคิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพุดและเขียน
20. ใช้ภาษาในการพุดและการเขียน ด้วยการใช้ถ้อยคำที่สุภาพสร้างสรรค์ และมีคุณธรรมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
21. ใช้คำราชาศัพท์ คำสุภาพ และคำศัพท์ทางวิชาการ และเทคโนโลยี ได้ถูกต้อง ตามความหมายและหลักการใช้
22. อธิบายลักษณะฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี กาพย์ฉกัณฐ์ กาพย์สุรางคนางค์ กลอนสุภาพ และโคลงสี่สุภาพได้ถูกต้อง และแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพได้ถูกต้อง
23. รวบรวมเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น ด้วยการร้อง เล่น และศึกษาในรูปแบบโครงการ

24. การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาความรู้ และพัฒนาอาชีพ

25. รวบรวม และจัดหมวดหมู่ภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ เปรียบเทียบความหมายของการใช้ภาษาที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ในรูปของการอภิปราย และการรายงาน

26. ใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนอย่างสุภาพ และใช้กิริยาท่าทางในการพูด เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

27. อ่านวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น บทความ สารคดี บันทึก นวนิยาย พงศาวดาร เพลงพื้นบ้าน และใช้หลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาคคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ เนื้อเรื่อง สังคม และนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง ด้วยการอภิปราย หรือเขียนเป็นบทความแสดงความคิดเห็น

28. อ่านกวีนิพนธ์ประเภทกลอน กลอนบทละคร กาพย์ โคลง และใช้หลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาคคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ เนื้อเรื่อง สังคม และนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง ด้วยการพูดหรือเขียน เล่าเรื่องแสดงความคิดเห็นเขียนบทความ หรือเขียนข้อสังเกตการดำเนินชีวิตจากข้อคิดในวรรณคดีหรือวรรณกรรม

1.2 สารการเรียนรู้

การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียงเรื่องราวที่เป็นคำอธิบาย คำบรรยาย บทพรรณนา และเรื่องราวที่เป็นทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง การอ่านทำนองเสนาะที่เป็นบทร้อยกรอง ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ การเข้าใจความหมายของคำ การตีความ แปลความ ถ้อยคำ และสำนวนโวหาร การจับใจความสำคัญ และใจความรองของเรื่องที่อ่าน การใช้บริบท การอ่าน และแผนภาพความคิด สร้างความเข้าใจการอ่าน การใช้แหล่งความรู้พัฒนาทักษะ การอ่าน การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ การท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เล่าเรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามความสนใจ มีมารยาท การอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

การเขียนถ่ายทอด ความรู้ ความคิดจากการอ่าน การเขียนเรียงความ จากจินตนาการ ย่อความ เขียนอธิบาย เขียนชี้แจง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เขียนรายงาน จดหมายกิจธุระ คำขวัญ คำคม โฆษณา คติพจน์ เขียนสะกดคำ การกรอกรายการ และโครงการ ใช้แผนภาพความคิดพัฒนา งานเขียน มีมารยาทการเขียน นิสัยรักการเขียน การศึกษาค้นคว้า การบันทึกรวบรวมข้อมูลนำไปใช้อ้างอิงในการเขียน และแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี กาพย์ฉบัง กาพย์สุรางคนางค์ และกลอนสุภาพ

การฟัง การดู และการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ การจับใจความสำคัญ ใจความรอง จากเรื่องราว เหตุการณ์ ความรู้ การพูดเสนอความรู้ ความคิด การพูดเชิญชวน พูดอวยพร

พูดรายงาน พูดวิเคราะห์ แสดงทรรศนะ การประเมิน สันทนาโต้ตอบ และแนะนำตนเอง
โดยใช้ภาษาถูกต้องตามหลักการพูด การมีมารยาท การฟัง การดู และการพูด

ธรรมชาติของภาษาไทย ได้แก่ คำมูล คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำสมาส ประโยค
สามัญ ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน การใช้ภาษาแสดงความคิดและการสร้างความ
เข้าใจ การโน้มน้าวใจ การใช้ภาษาแสดงความรู้ การระดมความคิด การประชุม การใช้คำ
ราชาศัพท์ คำสุภาพ คำศัพท์ทางวิชาการ และเทคโนโลยี ระดับภาษาที่เป็นทางการ และไม่
เป็นทางการ การใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนตามหลักการใช้ภาษา การใช้ภาษาในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้อื่นๆ ในการพูด และการเขียนรายงาน การใช้พจนานุกรม การใช้ตัวเลขไทย การใช้
บทร้อยกรอง ประเภตกาพย์ กลอน และโคลง การศึกษาและรวบรวมวรรณคดีและวรรณกรรม
พงศาวดาร เพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น

1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มภาษาไทย ประกอบด้วย

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัย
รักการอ่าน

สาระที่ 2 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1: ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ
เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ
และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1: สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและ
สร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1: เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลง
ของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา
ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2: สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย
บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ
สังคมและชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
ไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้ สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัย
รักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม. 1-3

1. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์
กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และสาธก สามารถ
ใช้บริบทการอ่าน สร้างความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้
กว้างขวางขึ้น
2. สามารถแสดงความคิดเห็นซึ่งวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและ
ข้อด้อย อย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิด และกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างหลากหลาย
พัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้เป็น
ประโยชน์การดำเนินชีวิต ใช้การอ่านเป็นการตรวจสอบความรู้
3. สามารถอ่านในใจ อ่านออกเสียง ตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย
วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา สังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้
4. เลือกอ่านหนังสือ สื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่าง
กว้างขวาง เพื่อพัฒนาด้านความรู้ การทำงาน มีมารยาทการอ่าน นิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1: ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ
และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล
สารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น
แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงาน และเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนา
งานเขียน
2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียนและการค้นคว้า รู้จักเลือกใช้ภาษา
เรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต สนใจการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม บันทึกข้อมูล นำวิธีการ
ของแผนภาพความคิด จัดลำดับและพัฒนางานเขียนตามขั้นตอนในการนำเสนอในรูปแบบของ
งานเขียนประเภทต่างๆ

สาระที่ 3 : การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท 3.1: สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมี
 วิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สามารถสรุปความ จำประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟัง และดู สังเกต การใช้ภาษาเสียง กิริยาท่าทาง การใช้ถ้อยคำของผู้พูด และสามารถแสดงทัศนะจากการฟัง และดูสื่อรูปแบบต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ
2. สามารถพูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่างๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน น่าฟัง ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1: เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. เข้าใจการสร้างคำไทย ตามหลักเกณฑ์ของภาษา
2. สามารถใช้ประโยคสามัญ และประโยคซับซ้อน ในการสื่อสารได้ชัดเจนและ
 สละสลวย
3. สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง ด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง ตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน
4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำคำภาษาต่างประเทศ มาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมีวงคำศัพท์ เพิ่มขึ้น ตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยี
5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน และโคลง โดยแสดงความคิด
 เชิงสร้างสรรค์
6. สามารถร้อง เล่น หรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน และบทกล่อมเด็กในท้องถิ่น
 อย่างเห็นคุณค่า

มาตรฐาน ท 4.2: สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การวิเคราะห์ การประเมิน การทำงาน และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ และใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เข้าใจระดับของภาษาที่ไม่เป็นทางการ และใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย
3. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ยกย่องผู้ใช้ภาษาไทย อย่างมีคุณธรรม และวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่างๆ ในสังคม

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง

2.1 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเพลง

การร้องเพลง เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความบันเทิงแก่มนุษย์ ทุกเพศ ทุกวัย นับตั้งแต่ทารกน้อยที่เปล่งเสียงกับเสียงกล่อมของแม่ขณะที่ให้นม หรือเสียงขับกล่อมของผู้ใกล้ชิดด้วยการแสดงความพอใจออกมาทางสีหน้าท่าทาง จนเมื่อเติบโตขึ้นเสียงเพลงและเสียงดนตรี ยังมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่เจริญเติบโต มีจิตใจอ่อนไหว และเปลี่ยนแปลงง่าย ชอบรวมกลุ่มชอบแสดงความสามารถของตนให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ชอบเลียนแบบวีรบุรุษที่ตนชอบ เด็กวัยนี้ชอบเล่นกีฬา ชอบศิลปะ ชอบร้องเพลง และเป็นกิจกรรมที่ให้มีความสุขสนุกสนานอยู่เสมอ เพราะกิจกรรมเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี การร้องเพลง เพลงกิจกรรมอย่างหนึ่งที่สร้างศรัทธาจากเพื่อนได้เป็นอย่างดี เด็กในวัยนี้ชอบเพลงเป็นพิเศษ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526: 231) การร้องเพลงสามารถช่วยให้จิตใจเบิกบาน หายเหงา อารมณ์ผ่อนคลาย หากบุคคลใดไม่ชอบการร้องเพลง ไม่ชอบดนตรี ย่อมเป็นบุคคลที่ไม่น่ารัก เพราะมีจิตใจ

แข็งกระด้างไม่น่าไว้วางใจ ดังที่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในเรื่องเวนิชวานิช (มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. 2515: 25) ตอนหนึ่ง ว่า

ชนใดไม่มีดนตรีกาล	ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ	เขานั้นเหมาะคิดกบฏอัปลักษณ์
หรืออุบายมั่งร้ายฉมังนัก	มโนหนกมีดมีวเหมือนราตรี
ไม่ควรใครไวใจในโลกนี้	เจ้าจงฟังดนตรีเกิดขึ้นใจ

(เวนิชวานิช : รัชการที่ 6)

เพลงและดนตรีเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์และเป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์มีความสุขและสงบทางใจ ทำให้ร่าเริงเบิกบาน ก่อให้เกิดสุนทรียภาพทางอารมณ์ช่วยคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการงาน และการเรียน ซึ่งจะทำให้มีความสุขมากขึ้นจากการดำเนินชีวิต นอกจากนี้เพลงยังทำให้จิตใจอ่อนโยน มีความสำคัญต่อทุกคนทุกชาติ และทุกวงการ ดังมีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของเพลงไว้ดังนี้

สุดใจ ทศพร และโชคก เก่งเขตรกิจ (2539: 76) กล่าวถึง ความสำคัญของเพลงไว้ว่า เพลงสามารถสื่อความหมายของสิ่งต่างๆ ให้เรารับรู้ได้ เพลงให้อารมณ์ให้ความรู้สึกที่ดีแก่เราได้ ฟังแล้วเกิดความซาบซึ้งหรือประทับใจ จนสามารถบอกได้ว่าเพลงไหนมีประโยชน์แก่เราอย่างไร ควรใช้ในโอกาสใด เช่น การแต่งงาน เพลงก็จะต้องมีลีลาอ่อนหวานนุ่มนวลให้ความรู้สึกสดชื่น เบิกบาน งานศพก็ต้องเป็นเพลงที่ทำให้ความรู้สึกเศร้า ส่วนงานสวนสนาม อวดแสนยานุภาพของทหาร ก็ต้องเป็นเพลงที่ทำให้ความรู้สึกเข้มแข็ง และสง่าผ่าเผย เป็นต้น การฟังเพลงจะได้ทั้งความเพลิดเพลิน ความไพเราะ และสาระของเพลงอย่างสมบูรณ์นั้น ควรทราบชื่อผู้ประพันธ์ ทำนอง เนื้อร้อง และประวัติความเป็นมาของเพลงด้วย เพลงและดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจเบิกบาน ร่าเริง แจ่มใส

สมโภชน์ รอดบุญ (2518: 1) แสดงทรรศนะว่าเพลงและดนตรี มีผลต่อสุขภาพจิต เพราะมนุษย์มีความสุข ความรื่นเริงสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความทุกข์ได้ในบางขณะและยังช่วยให้จิตใจคลายเครียดได้ ดังนั้น เพลงและดนตรีจึงเปรียบเสมือนยานานหนึ่งที่สามารถช่วยคนไข้ที่ป่วยทางใจให้มีอาการดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเมย์ (ปรามิทย ไวยกุล. 2540: 9 ; อ้างอิงจาก Mays. 1979: 1878 – A) เกี่ยวกับการใช้เพลงและดนตรีรักษาโรคจิตประสาทซึมเศร้า โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 5 คน จากศูนย์สุขภาพจิต ของมหาวิทยาลัยจอร์เจีย โดยได้ทดลอง 3 วิธี คือ การให้คำปรึกษาอย่างเดียว และให้คำปรึกษาร่วมกับการฟังเพลงและดนตรี จากหลักฐานการตรวจวิเคราะห์ที่สามารถมองเห็นได้ และจากการประเมินของผู้ป่วย 4 คน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในขณะที่คนที่ 5 ยังอยู่ในระดับเดิมแต่ทั้ง 5 คน รายงานว่า ระยะที่ใช้เพลงและ

ดนตรีร่วมกับการศึกษานั้นช่วยเขาได้มาก แสดงว่าเพลงและดนตรีสำคัญต่อการบำบัดรักษาทางด้านสุขภาพจิตอย่างแท้จริง

บทบาทสำคัญของเพลงและดนตรีอีกประการหนึ่งที่ ฐัญ การวัฒนศิริกุล (2528: 7) สรุปว่า เพลงและดนตรี เป็นเครื่องหล่อหลอมชีวิตจิตใจให้เป็นคนดี และมีบทบาทสำคัญต่อเยาวชนอย่างมหาศาล เสียงเพลง นอกจาก จะสร้างความรื่นเริงบันเทิงให้กับผู้ที่ได้ยินแล้ว เสียงเพลงยังนำมา ซึ่งรายได้พิเศษนอกเหนือจากงานประจำ หรือเพลงช่วยให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังจะเห็นได้จากศิลปิน หรือผู้ที่มีใจรักดนตรี มักจะเป็นบุคคลที่อ่อนหวาน มีความละเอียดอ่อน มีเมตตาธรรม มีความสุขลึกซึ้ง รักหมู่คณะ กล้าแสดงออกในทางที่ดี

ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการนำเพลง และดนตรีมาสู่วงการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ หากจะนำเอาดนตรีและเพลงมาประกอบการเรียนการสอน จึงน่าจะเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้นักเรียนชอบ สนุกสนาน ได้รับความรู้ และมีความสนใจที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น และพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยครูไม่จำเป็นต้องบังคับนักเรียนให้เรียนแต่อย่างใด เพราะตามปกติเพลงก็เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทำเป็นประจำอยู่แล้ว การนำเพลงมาประกอบการสอนนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ และวัยของนักเรียน ก็จะทำให้บรรยากาศในการเรียน สนุกสนาน และได้รับความรู้ไปพร้อมกันด้วย (สังเวียน สถษติกุล. 2525 : 384)

มอร์แกน (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 21) ได้กล่าวถึง การใช้เพลงและดนตรีประกอบการสอนว่า ครูจำนวนมากคิดว่าการใช้เพลงประกอบการสอน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอนมาก แต่คนไม่สามารถที่จะนำมาประกอบการสอน เพราะไม่สามารถร้องเพลงหรือเล่นดนตรีได้ คือ ไม่มีพรสวรรค์ หรือไม่มีเวลาพอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดา และง่ายมากที่จะแก้ปัญหา มอร์แกนแนะนำว่า หากครูไม่มีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ หรือเล่นดนตรีก็อาจแก้ปัญหา โดยขอร้องให้เพื่อนครู หรือบุคคลอื่นๆ ที่มีความสามารถช่วยแต่งคำประพันธ์ พร้อมเล่นดนตรีไปด้วย ครูอาจใช้เครื่องบันทึกเสียงไว้ แล้วเปิดให้นักเรียนฟังก็ได้

ไนท์ (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 21) ได้แนะนำวิธีการใช้เพลงประกอบการสอนว่า ครูต้องเริ่มสอนเพลงโดยเล่าเนื้อหาของเพลง หรือตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจหรือร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 – 2 เที่ยว แล้วจึงให้นักเรียนร้องตาม โดยครูอาจจะให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบ เพื่อความสนุกสนาน และฝึกทักษะการแปลความ ดีความจากเพลงด้วยก็ได้ จากนั้น ครูและนักเรียนต้องทำกิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจจากบทเรียน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการสอน

2.2.1 การใช้เพลงประกอบการสอน

คุณค่าของการใช้เพลงประกอบการสอน คือ บทเพลงสามารถนำไปใช้ประกอบบทเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

เพราะเพลงมีคุณค่าต่อชีวิตดังได้มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงไว้ดังนี้

ไอริน (Irene. 1995: 12) กล่าวถึง คุณค่าของเพลงไว้ว่า เพลงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา เพลงนั้นหาได้ง่าย ทั้งยังมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในห้องเรียน เด็กชอบฟังเพลง เพราะว่าไม่ชอบเรียนกับบทเรียนที่เครียด

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2540: 8 – 13) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยด้วยเพลงมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเพลงเป็นสิ่งที่บันเทิงอย่างหนึ่งที่ผู้คนชอบฟัง การนำเพลงมาใช้ในการสอนภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ โดยเฉพาะทักษะการฟัง เช่น การจับใจความสำคัญที่ได้จากการฟังเพลง นอกจากจะให้ความไพเราะด้านเนื้อร้องและทำนองแล้ว บทเพลงยังสอดแทรกความรู้ให้คิดเตือนใจอีกด้วย การใช้เพลงประกอบการสอน จะช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน เห็นความสำคัญของความงามทางภาษา ถ้อยคำในบทเพลง เสียงดนตรี และความไพเราะ รื่นหู สิ่งเหล่านี้จะทำให้นักเรียนรักภาษาไทยในที่สุด

ชัยพร รูปน้อย (2540: 12) กล่าวว่า เพลงก่อให้เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง เพลิดเพลินใจ และผ่อนคลายความเครียด ส่งเสริมให้เกิดนิสัยที่ดีต่อศิลปะในด้านบทเพลงและดนตรี ถ้านำเพลงไปใช้ในการเรียนการสอนแล้วจะทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อวิชาที่เรียน และยังช่วยให้เข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วย นอกจากนี้เพลงยังส่งเสริมให้มีความกล้าด้านการแสดงออก ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะอีกด้วย

อรสา กุมาริปลูกหุด (2521: 34 – 35) กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอน สามารถฝึกทักษะให้แก่นักเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การอ่าน การพูด การเขียน ถ้านำมาใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของนักเรียน และการใช้เพลงประกอบการสอนนั้น มีประโยชน์และสร้างความสนใจให้กับนักเรียนได้มากกว่า เช่น เราฝึกหัดให้เด็กย่อความจากเรื่องที่ใกล้ตัว ถ้าจะเปลี่ยนแปลงมาให้เด็กฝึกหัดย่อความจากเนื้อเพลงบ้าง จะได้รับความแปลกใหม่ ที่ลดความน่าเบื่อๆ ลงได้บ้าง

ศรินพรัตน์ พิธานสมบัติ (2521: 7) ได้สรุปถึงคุณค่าของเพลงไว้ว่า เพลงประกอบการสอน ช่วยทำให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวา น่าเรียน สดชื่นแจ่มใส ทั้งยังเป็นสื่อที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูทุกระดับ ทุกประเภท ทุกโรงเรียน และทุกท้องถิ่นควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

จากคุณค่าของเพลงดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบทเพลงไม่ใช่จะมีบทบาทและอิทธิพลต่อชีวิตคนเราเท่านั้น ในเรื่องของการจัดการศึกษา บทเพลงยังมีความสำคัญที่ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรต้องการ

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงประกอบการสอน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ (2536: 373 – 376) แสดงความคิดเห็นว่า การนำเอาเพลงมาประกอบการสอนภาษาไทย สามารถทำได้หลายลักษณะ คือ

1. ใช้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน

2. ใช้ดำเนินการสอนโดยใช้เพลงบอกเล่าเนื้อหา
3. ใช้สรุปบทเรียนโดยการให้ร้องเพลง หรือช่วยกันแต่งเพลงจากเนื้อหาที่เรียน

4. ใช้แก้ไขข้อบกพร่อง ในการออกเสียงภาษาไทย
5. ใช้เสริมบทเรียนและใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน

พิมพ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ (ปราโมทย์ ไวยกุล. 2540: 11) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายอย่างกว้างๆ ไว้เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาของวิชาทำให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวของบทเรียนได้รวดเร็วและง่าย นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายทั้งยังช่วยให้บทเรียนนั้นมีกิจกรรมอีกด้วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนนั้น สำคัญและจำเป็นมาก การร้อง การรำ ก็มีบทบาทที่จะส่งผลต่อผู้เรียน แต่การสอนร้องรำก็ควรให้สัมพันธ์กับวิชาการอื่นๆ ด้วย

ชัยพร รูปน้อย (2540: 12) บอกถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเพลงว่า

1. เพื่อให้มีความรู้เรื่องเพลงและบทเพลงต่างๆ
2. เพื่อฝึกให้สามารถร้องเพลงต่างๆ ได้ดี และรู้จักเพลง
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความกล้าในการแสดงออก
4. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง เพลิดเพลินใจ
5. เพื่อไม่เบื่อหน่ายในการเรียน และวิชาที่เรียน ช่วยให้เข้าใจบทเรียนดี

ยิ่งขึ้น

6. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ปลูกฝังความรักชาติบ้านเมือง

2.2.3 การเลือกเพลงและการใช้เพลงประกอบการสอน

การที่จะนำบทเพลงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะถึงวิธีการเลือกเพลงประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการใช้เพลงประกอบการสอน ไว้ดังนี้

ยุพิน พิพิธกุล (2522: 7) ได้เสนอวิธีการใช้เพลงประกอบการสอนว่าครูผู้สอนควรยึดหลักในการเลือกเพลงประกอบการสอนดังนี้

1. เลือกเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
2. เนื้อหา ทำนอง จังหวะ ที่นำมาร้องต้องเหมาะสมกับความสนใจ วัย และ

สมัยนิยม

3. ครูต้องรู้วิธีการร้องเพลงบ้างพอสมควร หากครูไม่สามารถร้องเพลงนั้นได้อาจจะให้ผู้เรียนที่มีความสามารถร้องนำ หรืออาจจะใช้เทปบันทึกเสียงมาช่วยก็ได้

4. อย่าร้องเพลงเก่าๆซ้ำๆ ควรจะหาเพลงใหม่ๆ มาสอนอยู่เสมอ โดยครูอาจแต่งเพลงเอง หรือให้ผู้เรียนช่วยกันแต่ง หรือนำมาจากที่มีผู้แต่งไว้แล้วก็ได้

5. ต้องมีการสรุปประเด็นหรือทำกิจกรรมอื่นๆ เพื่อทำความเข้าใจจาก

บทเพลง

6. เพลงใดที่สามารถแสดงท่าทางประกอบได้ ครูอาจจะแสดงท่าทางให้ดู หรือให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมนั้นแต่ครูจะต้องดูด้วยว่าเด็กพอใจหรือไม่เพราะเด็กแต่ละระดับแตกต่างกัน

7. ถ้าครูเป็นผู้ร้องเพลงให้ผู้เรียนฟังเองได้ เด็กก็จะเกิดความศรัทธาในตัวครูมากขึ้น

8. ครูจะต้องร้องเพลงได้ดีมีชีวิตชีวา น่าสนุกสนานจึงจะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร้องบ้าง

ไอริน (Irene. 1995: 12) กล่าวถึง หลักการที่จะเลือกเพลงมาใช้ในการเรียนการสอนว่า จะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ และต้องเลือกเพลงอย่างระมัดระวังให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และเพลงจะต้องเป็นที่รู้จักกันดี ผู้เรียนรู้จักทำนองและสามารถร้องได้

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2540: 8 – 13) ยังได้กล่าวถึง การเลือกเพลงมาประกอบบทเรียนว่า เนื้อหาของเพลง จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน หรือเพื่อเป็นการฝึกทักษะ ก็จะต้องเลือกเพลงที่เหมาะสม ในการฝึกทักษะนั้นๆ

การเลือกเพลงมาใช้กับบทเรียนนั้น ครูผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสม ทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ วัยและความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาสาระในบทเรียน เพื่อให้การใช้เพลงประกอบบทเรียนมีคุณค่าและประสบผลสำเร็จมากขึ้น

เพลงที่ผู้วิจัยเลือกมาประกอบการสอนนั้น เป็นเพลงไทยสากลที่กำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งติดตามอันดับเพลงดังจากรายการวิทยุ แล้วนำทำนองมาแต่งเนื้อร้องใหม่ให้เกี่ยวกับบทเรียน เพื่อทำให้เกิดความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

การนำเพลงมาใช้ จะต้องมีส่วนตอน เพราะเพลงสามารถนำมาใช้ประกอบได้แทบทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้เสนอขั้นตอนการใช้เพลงไว้ดังนี้

ขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอน

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ สรุปขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการใช้เพลง

1.1 เลือกเพลงจากที่มีผู้แต่งไว้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหา ตลอดจนความสนใจของของนักเรียนด้วย

1.2 ถ้าเป็นเพลงที่แต่งขึ้นเองจะต้องให้มีจังหวะและทำนองที่น่าสนใจ โดยอาจจะใช้ทำนองที่มีอยู่แล้วเป็นหลักในการแต่ง

1.3 ครูทดลองร้องก่อน พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์ประกอบไว้ให้พร้อม เช่น

เครื่องดนตรี เครื่องบันทึกเสียง หรือนักเรียนที่จะเล่นดนตรี และแสดงท่าทางประกอบ

2. ชั้นใช้เพลงประกอบการสอน

2.1 ใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนดำเนินการสอน สรุปบทเรียนทบทวน

บทเรียน

2.2 ครูร้องเพลงนั้นให้ฟัง 1 – 2 เที่ยว หรือใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วย

2.3 ให้ผู้เรียนฝึกร้องตามครูทีละวรรค หรือทีละบท

2.4 ให้ผู้เรียนขับร้องเอง อาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

2.5 ถ้ามีท่าทางหรือจังหวะประกอบการร้องเพลง ครูควรให้อิสระแก่เด็ก

ได้ร่วมกิจกรรม แต่ต้องไม่รบกวนห้องอื่น

2.6 จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ โดยใช้เพลงเป็นสื่อ เช่น

อภิปราย เล่าเรื่อง ตอบคำถาม แข่งขันกันตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อเพลง เป็นต้น

3. ชั้นประเมิน

3.1 การสังเกต จากความสนใจในการร้อง การแสดงออก มารยาท

ในการฟัง เป็นต้น

3.2 การทดสอบ จากการซักถาม สอบข้อเขียนเกี่ยวกับเนื้อเพลง หรือ

บางครั้งครูอาจใช้เพลงทดสอบความเข้าใจของนักเรียนเลยก็ได้

2.2.4 การแต่งเพลงประกอบการสอน

เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระในบทเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องแต่งเพลงขึ้นมาใหม่ โดยเลือกทำนองเพลงที่นักเรียนรู้จักและคุ้นเคยดี มาเป็นทำนองแล้วใส่เนื้อร้อง ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนเข้าไป ก็จะได้สื่อบทเรียนใหม่ที่เหมาะกับยุคสมัยและวัยของผู้เรียน ซึ่งจะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ให้เกิดแรงจูงใจที่อยากจะเรียน วิชาภาษาไทยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนอื่นครูจะต้องวางแผนการ โดยศึกษาหลักสูตร เนื้อหาวิชา เพื่อที่จะนำมาแต่งเป็นเพลง ตามหลักเกณฑ์การแต่งเพลง ซึ่งได้มีผู้เสนอแนะไว้ ดังนี้

เพลงทั่วไปในปัจจุบันแบ่งออกได้ 3 ชนิด

1. เพลงลูกกรุง ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้สึกรักต่าง ๆ เช่น ความรัก ความเศร้าใจ ความผิดหวัง หรือบรรยายสภาพธรรมชาติ ฯลฯ โดยจะใช้ถ้อยคำที่สละสลวย ไพเราะ และมีความหมายลึกซึ้งกินใจ ทำนองส่วนมากเป็นไปตามมาตรฐานสากล

2. เพลงลูกทุ่ง ได้แก่ เพลงที่สะท้อนภาพชีวิตของผู้คนในชนบท การใช้ถ้อยคำ ง่ายๆ ตรงความหมาย ไม่ค่อยมีสำนวนที่ลึกซึ้งมากนัก ท่วงทำนองมักได้แบบจากเพลง พื้นบ้านหรือเพลงไทยเดิม ลีลาการร้องมักจะมีการเอื้อนเสียงหรือเล่นเสียงลูกค้อมาก

3. เพลงสตริง ได้แก่ เพลงในยุคคนสมัยปัจจุบัน เป็นเพลงที่ได้รับอิทธิพลจากเพลงต่างประเทศ มักจะเน้นที่จังหวะร้อนแรง เนื้อร้องไม่เน้นเรื่องสัมผัส เป็นการเล่าเรื่องธรรมดา ความสละสลวยของถ้อยคำไม่มีเท่าใดนัก

ดังนั้น ถ้าเราจะแต่งเพลงเพื่อใช้ประกอบการสอน ก็ควรที่จะพิจารณาเลือกได้ตามความเหมาะสม แต่ควรจะให้มีความหลากหลาย ไม่ควรยึดที่เรียกว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” เพราะจะทำให้เกิดความซ้ำซากจำเจ น่าเบื่อหน่าย

วีระเกียรติ รุจิรกุล (ม.ป.ป.: ไม่ปรากฏเลขหน้า) กล่าวถึง การเลือกเพลงเพื่อใช้ประกอบการสอนไว้ ดังนี้

1. เลือกเพลงที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น หรืออาจเป็นเพลงเก่าแต่มีทำนองเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป และใช้ร้องได้ทุกโอกาส
2. เลือกเพลงที่ร้องง่าย ๆ โดยผู้ร้องไม่ต้องใช้ความสามารถในการร้องมากนัก
3. เลือกเพลงที่มีทำนองสนุกสนานร่าเริง หรือจังหวะตื่นเต้น เร้าใจ ไม่ควรที่จะเลือกเพลงที่มีท่วงทำนองเศร้าสร้อย หรือมีจังหวะเนิบนาบ

เพลงต่างๆ ที่มีท่วงทำนองสนุกสนานควรแก่การนำมาดัดแปลงเป็นเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่ เพลงประเภทต่อไปนี้

1. เพลงในจังหวะร่าเริง เช่น รำวงลอยกระทง รำวงเดือนลอยฟ้า รำวงดาว พระศุภรี รำวงมาตรฐาน สาวรำวง เป็นต้น
2. เพลงประเภทลูกกรุง เช่น ทำบุญด้วยอะไร รักปักใจ ตาฮิน – ตานา เขมรไล่ควาย ปาลัน ข้างขึ้นเดือนหงาย หรือเพลงในจังหวะตะลุง เป็นต้น
3. เพลงลูกทุ่ง เช่น จะขอกี๋รับขอ สามสิบยังแจ้ว หนูไม่รู้ หนูนารอนาง โทนบ้านเรือนเคียงกัน ปู่ไข่ไก่หลง สาวอีสานรอรัก เป็นต้น
4. เพลงไทยเดิม โดยเลือกทำนองเพลงที่เร็ว เช่น ทะเลบัว เขมรไล่ควาย กราวนอก กราวใน เป็นต้น
5. เพลงสตริง เช่น คู่กัด อาการน่าเป็นห่วง คิกขุ บวมเมอแรง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีคำประพันธ์บางชนิดที่สามารถนำไปเป็นเพลงได้เลย เพียงแต่พยายามหาคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ให้ใกล้เคียงกับคำที่ปรากฏในเพลงเดิมนั้น ได้แก่ กาพย์ยานี 11 ใช้กับเพลงในจังหวะร่าเริง เพลงตาฮิน – ตานา เพลงเหมือนไม่เคย เป็นต้น กาพย์ฉก 16 ใช้กับเพลงเขมรไล่ควาย (เพลงไทยสากล) ถ้าเป็นเพลงไทยเดิมใช้กลอนสุภาพ และกลอนหก ใช้กับเพลงทำบุญด้วยอะไร เป็นต้น

ข้อสังเกตในการแต่งเพลง

1. ไม่ควรลงท้ายวรรคด้วยคำตาย เพราะคำตายเป็นคำที่มีเสียงสระอุดหยุดลงทันที ไม่สามารถทอดเสียงหรือเอื้อนเสียงได้ ทำให้ไม่มีความไพเราะ เช่น

ท้องฟ้ายามนี้มีตมิต
แม่มายที่เรายับ

ไม่ยากคิดไม่ยากหลับ
ฟังไม่ได้ศัพท์จับมากระเดียด

คำที่ควรลงท้ายวรรค รวมทั้งคำที่รับสัมผัสควรเป็นคำเป็น เช่น

ฉันเป็นของเธอคนเดียวเท่านั้น แล้วเธอจะฝันคนเดียวแต่ฉันหรือเปล่า
ถึงเราจะเป็นของใครมาก่อน ขอเพียงอย่าซ่อนซ่อนรักเป็นเงา
ระหว่างสองเราต้องเปิดเผย

(เพลง ฉันเป็นของเธอ – แก้ว อัจฉริยะกุล)

2. ใช้คำที่หาสัมผัสได้ง่าย และควรมีสัมผัสในทุกวรรค นอกจากจะหาไม่ได้จริงๆ เช่น

แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง ที่เฝ้าหวงห่วงลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล
แม่เราเฝ้าโอดระเห่ กล่อมลูกน้อยนอนเปลไม่ห่างหันเหไปจนไกล

(เพลง คำน้านม)

ขั้นตอนในการแต่งเพลงประกอบการสอน

1. กำหนดเนื้อเรื่องและเนื้อหาที่จะนำไปใช้ เช่น จะสอนเรื่องชนิดของคำ เนื้อร้องก็ควรกล่าวถึงชนิดของคำต่างๆ มีวิธีใช้ หรือทำหน้าที่อย่างไร
 2. เลือกเพลงที่ต้องการนำมาเป็นแม่แบบ โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับทำนองจำนวนของคำร้องในแต่ละวรรค ลักษณะของการวางสัมผัสและเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค
 3. บรรจุคำร้องลงไปในเพลง ใช้วิธีการเทียบเสียงของคำแต่ละคำ โดยพยายามให้มีเสียงใกล้เคียงกันมากที่สุดกับเพลงต้นแบบนั้น
- วีระเกียรติ รุจิรกุล ได้เสนอแนะว่าควรนำเนื้อร้องเพลงต้นแบบเขียนไว้บรรทัดหนึ่ง ส่วนบรรทัดถัดลงมาให้เขียนรูปวรรณยุกต์ของคำนั้นๆ กำกับไว้ เช่น

แน่หรือพี่จำ	บอกว่าจะมาขอหมั้น
๒ + ๒ +	, ๒ - + ๒
ปีนี้ฤกษ์ดีวันจันทร์	น้องนับวันตั้งตารอ
- ๓ ๒ - - -	๓ ๓ - ๓ - -

จากนั้นจึงค่อยคำเนื้อหาที่คิดไว้ใส่ลงไป เช่น

ใช่แล้วเธอจำ	คำราชาศัพท์แสนง่าย
๒ ๓ - +	- - - , + ๒

ฯลฯ

ในระยะแรกนั้น ควรปฏิบัติในลักษณะดังกล่าวจนกระทั่งคุ้นแล้ว จึงค่อยเขียนเฉพาะเนื้อร้องลงไป โดยใช้วิธีการเทียบเสียง เพื่อให้ได้เสียงที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกันให้มากที่สุด แล้วพยายามร้องออกเสียงซ้ำกันหลายๆ เที้ยว ในแต่ละวรรค รวมทั้งดัดแปลงแก้ไขไปในตัว เพื่อให้ได้เนื้อร้องที่ดี และถูกต้องตามหลักวิชาการที่ต้องการสอน

4. การแต่งเพลงประกอบการสอนชิ้นใหม่

ในปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งมีการคุ้มครองสิทธิ์ของผู้ประพันธ์เพลง ทั้งเนื้อร้องเพลง ทำนองเพลง ถ้าหากเรานำทำนองเพลงหนึ่งเพลงใดมาแปลงเป็นเพลงประกอบการสอน และนำไปเผยแพร่ โดยการทำให้เป็นการจำหน่ายด้วย ก็ย่อมมีความผิดได้ ทั้งนี้ เพราะตามบทบัญญัติในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ ได้ให้นิยามคำว่า “ดัดแปลง” ไว้ว่า ทำซ้ำโดยเปลี่ยนรูปใหม่ ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม หรือจำลองงาน หรือต้นฉบับในส่วนอันเป็นสาระสำคัญ โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัดทำขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน แต่การกระทำโดยการดัดแปลงที่ได้รับการยกเว้น ซึ่งมีบทบัญญัติไว้ในมาตรา 32 (6) กล่าว คือ เป็นการทำให้การศึกษาโดยตรง และไม่เป็นการแสวงหาผลกำไรย่อมทำได้ แต่โดยมารยาทควรได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เสียก่อน

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ถ้าเป็นไปได้เราควรที่จะแต่งเพลงประกอบการสอนขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะเนื้อร้อง นั้นเราสามารถสร้างขึ้น ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แล้วพยายามคิดทำนองขึ้นมา ทั้งนี้ อาจขอความร่วมมือจากผู้มีความสามารถด้านดนตรีให้คำแนะนำ หรืออาจจะเลือกทำนองเพลงที่ได้ใช้ทำนองไทยเดิมอยู่ก่อนแล้วก็ได้ เพราะเพลงไทยเดิมถือเป็นข้อคิดในการทำงาน และให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมด้วย

เมื่อเราได้แต่งเพลงประกอบการสอน ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดก็ตาม ก็ควรที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ถึงอย่างไรก็ดี ผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงการนำบทเพลงไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล ได้ให้ข้อสังเกตไว้ ดังนี้

1. ก่อนที่จะให้นักเรียนร้องเพลง ครูจะต้องให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเพลงนั้นๆ ให้ดีเสียก่อน
2. ครูจะต้องเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของนักเรียน เพราะว่านักเรียนระดับชั้นสูงๆ อาจจะไม่ชอบก็ได้
3. อย่าร้องเพลงพร่ำเพรื่อ ต้องเปลี่ยนบรรยากาศให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ บ้าง
4. เพลงใดที่สามารถแสดงท่าทางประกอบได้ ครูอาจแสดงท่าทางให้นักเรียนดู นักเรียนร่วมแสดงท่าทางด้วย แต่ครูจะต้องดูเสียก่อนว่าเด็กมีความพึงพอใจหรือไม่อย่างไร
5. ถ้าครูจะต้องร้องเพลงให้มีชีวิตชีวา น่าสนุกสนาน จึงจะกระตุ้นให้นักเรียนอยากร้องบ้าง แต่ถ้าครูไม่มีความถนัดในการร้องเพลงก็สามารถใช้แถบบันทึกเสียงประกอบการสอนได้

โอกาสในการนำบทเพลงประกอบการสอนมาใช้ นั่น ศาสตราจารย์สุจริต เพียรชอบ กล่าวไว้ว่า ครูสามารถใช้ได้หลายโอกาส ดังนี้

1. ใช้สำหรับนำเข้าสู่บทเรียน การใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจในบทเรียนที่ครูกำลังจะสอน
2. ใช้ในการดำเนินการสอน โดยให้นักเรียนร้องเพลงแล้วแสดงท่าทางประกอบหรือร้องเพื่อให้จดจำเนื้อหาสำคัญๆ ในบทเรียนนั้นๆ ได้
3. ใช้สรุปบทเรียน โดยนำบทเพลงที่มีเนื้อร้องสรุปความจากบทเรียนมาให้ร้องหลังจากสอนเรื่องนั้นๆ จบแล้ว เพื่อเป็นการทบทวน และให้นักเรียนจดจำเรื่องราว หรือเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ข้อคิดประการสำคัญเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน ซึ่งรองศาสตราจารย์ สมถวิล วิเศษสมบัติ กล่าวไว้ว่า สิ่งหนึ่งที่ครูอาจคิดไม่ถึง จนในที่สุดจะเกิดเป็นปัญหาในการสอน ชั่วโมงนั้นไป ฉะนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่าเป้าหมายของการสอนเพลงนั้นคืออะไร ถ้าครูสามารถสอนเพลงได้สอดคล้องหรือตรงตามวัตถุประสงค์ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยสมบูรณ์

จากข้อคิดดังกล่าว สมควรที่ครูผู้สอนที่สนใจจะนำเพลงประกอบการเรียนการสอน จะต้องใคร่ครวญให้ดี สิ่งสำคัญ คือ จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เพลงแต่ละเพลงที่แต่งขึ้นมานั้น คำร้อง (เนื้อร้อง) ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของบทเรียน หากใครทำได้ตามที่เสนอแนะนี้ก็จะได้เพลงที่มีคุณค่าตลอดไป

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ถ้ามีการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนแล้ว จะทำให้นักเรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน มีความสุข เป็นวิธีการที่สะดวกสำหรับครู โดยอาจจะใช้เพลงไทยเดิม หรือเพลงไทยสากลที่มีอยู่แล้ว หยิบยกมาประกอบการสอน โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจจะนำมาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้สอน ใช้สรุป หรือใช้ในการทบทวนบทเรียนก็ได้ เช่น เมื่อจะสอนโวหารประเภทพรรณนาโวหาร ครูอาจจะใช้เพลงที่มีลักษณะเป็นพรรณนาโวหารมาใช้ประกอบ เช่น เพลงเดือนครึ่งเสี้ยว เพลงหาดสงขลา ถ้าจะสอนวรรณคดีเรื่องอิเหนา อาจจะใช้เพลง อิเหนารำพัน เพลงบุษบาเสียดีเยน หรือเพลงผู้ชนะสิบทิศ และอาจใช้เพลงบงเรงนองลั่นกรองรบ มาประกอบการสอนก็ได้ (พรทิพย์ กอสุวรรณ. 2522: 3)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงประกอบการสอน

2.3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เมดสัน และมิเชล (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 24 ; อ้างอิงจาก Madson and Michel. 1975: 182 – 189) ที่ทดลองใช้ดนตรีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า การใช้ดนตรีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซีบีแอล (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 25) ทดลองใช้เกมประกอบการสอน วิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนที่มีปัญหาในการพูด พบว่า เพลงสามารถช่วยแก้ปัญหาการพูด ให้เด็กในระดับอนุบาล และระดับประถมได้ ถึงแม้จะให้ผลไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ดนตรีและ เพลงจะสามารถใช้สอนมโนทัศน์ (Concept) ทางภาษาให้แก่ผู้เรียนที่พูดช้าได้ดีและสามารถทำให้ การพูดคล่องขึ้นด้วย

แฮนด์ (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 25) ที่ทดลองใช้ดนตรีสอนคำศัพท์ ในภาษาเยอรมัน พบว่า ดนตรีสามารถช่วยให้นักเรียนจำคำศัพท์ได้เป็นอย่างดี

2.3.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ ชำนาญกิจ (2523: 41) ซึ่งใช้เพลงประกอบการสอนในวิชา ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และ ความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เพลงในการสอน สูงกว่าการสอน แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพล ฐูปูชา (2524: 61) ที่ทดลองใช้เกมและเพลง ประกอบการสอนวิชา หลักภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า นักเรียนที่สอนด้วยการใช้เพลงและเกม ประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ สูงกว่านักเรียน ที่ เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสภา ท่าเรือพลี (2526: 36) ได้ทดลองใช้เพลงประกอบการสอนวิชา ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบกับคู่มือครู ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้เพลงประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียน ที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉวีวรรณ โพธิ์ดา (2530: 75) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้บทเพลงทำนอง พื้นเมืองของไทย ประกอบการสอนกับการใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากล ประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยพฤกษ์มาลา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่ม ที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองพื้นเมืองของไทยประกอบการสอน กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้บท เพลงไทยสากลประกอบการสอน เรื่องความสามัคคี มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ซึ่งสรุปได้ว่า การใช้บทเพลงทั้งสองประเภท ส่งผลต่อความสามารถทางการเรียน ของนักเรียนในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530: 59) ได้ทดลองใช้เพลงและเกมประกอบการสอน ภาษาไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยการ ใช้เพลงและเกมประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียน โดย การสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กาญจนา นุ่นพันธ์ (2537: 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง “ราชาธิราช” โดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราโมทย์ ไวยกุล (2540: 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาเลือก ท 051 (ภาษา กับ วัฒนธรรม) กลุ่มทดลองเรียน โดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอน ส่วนกลุ่ม ควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีเจตคติแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับใช้เพลงและดนตรีจะเห็นว่า เพลงสร้างความสนใจให้ผู้เรียนในแทบทุกวิชาที่เรียน และสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับชั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำเพลงมาเป็นสื่อใช้ประกอบการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนแบบปกติ

3.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ

การสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินไป ตามกิจกรรมเสนอแนะ ในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการสอนนี้ใช้ วิธี บรรยาย อธิบาย ชักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม การดำเนินการสอนในแต่ละคาบใช้วิธีการหลายๆ อย่าง ควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์ และเนื้อหา (กองวิจัยทางการศึกษา. 2536: 22)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525: 1) ให้ความหมาย ของคำว่าคู่มือครูว่า หมายถึง เอกสารสำหรับช่วยครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และชัดเจนตลอดจนให้ทราบ ถึงแนววิธีสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย สำหรับคู่มือครูภาษาไทยนั้น ผู้จัดทำขึ้น คือ ผู้ทำหนังสือแบบเรียน ซึ่งได้แก่กรมวิชาการ

ส่วนประกอบของการสอนแบบปกติ

กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อธิบายรายละเอียดของส่วนประกอบในการสอนแบบปกติ ไว้ดังนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน

2. จุดประสงค์การใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ครูเลือกเนื้อหาในการเรียนการสอนได้โดยสะดวก และชี้แจง คลี่คลายปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจแจ่มชัด และเลือกใช้กระบวนการเรียนการสอนได้ถูกต้อง

3. เนื้อหาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจงในการใช้เครื่องมือในแต่ละบท ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ คุณภาพของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ที่คาดหวัง ซึ่งจะใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. วิธีใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีไว้สำหรับใช้ประกอบการสอน ถ้าครูทำตามคำแนะนำโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525: ก – ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูประกอบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรอ่านทำความเข้าใจพอสังเขป เนื้อความในตอนต้นของคู่มือครู ก่อนที่จะทำความเข้าใจรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียน เพราะใจความในข้อสังเขป ของคู่มือครูไม่ได้จัดเรียงลำดับไว้ตามย่อหน้าเหมือนใจความในหนังสือเรียนบางตอน ใจความในหนังสือเรียนมีการแยกเป็นข้อๆ อย่างละเอียดแต่ละเนื้อความในข้อสังเขปในคู่มือครูอาจจะรวมข้อย่อยๆ 2 – 3 ข้อ เป็นข้อสังเขปเดียว ครูจึงควรอ่านข้อสังเขปให้ตลอดเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

2. แผนการสอนแต่ละบทก็มีคำชี้แจงถึงเนื้อหาสำคัญของบทเรียนแต่ละบทเรียน ในหนังสือเรียนอาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มีไว้ในหนังสือเรียนนั้น บางบทถ้าเห็นว่าเนื้อหาใจความชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมมาอีก ตามปกติแผนการสอนจะมีข้อเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะไม่ใช่ข้อกำหนดให้ครูกระทำแน่นอนเลยทีเดียว ดังนั้น เมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง หรือปรับปรุงดัดแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพในโรงเรียน หรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควรอย่างยิ่ง

3. บางบทมีความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือเรียน ทั้งนี้ก็เพราะมุ่งหวังที่จะให้เป็นแนวทางให้ครูใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพนักเรียนที่แตกต่างกัน เช่น มีประโยชน์กับโรงเรียน หรือนักเรียนบางกลุ่ม หรือบางคน ที่มีศักยภาพสูงที่จะได้ความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนก็ได้ การเสริมความรู้แบบนี้ย่อมไม่ถือว่าต้องใช้ความรู้เฉพาะที่มีในหนังสือเรียน หรือที่มีอยู่ในหนังสือคู่มือครูเท่านั้น ครูอาจเสริมความรู้จากแหล่งวิทยาการใด หรือด้วยกลวิธีใด หรือกิจกรรมการเรียนการสอนใดให้แก่แก่นักเรียนที่มีศักยภาพสูง ให้มีความรู้กว้างขวางขึ้นก็ได้

จะเห็นได้จากการสอนแบบปกติ จะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจในการใช้คู่มืออย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วรู้จักยืดหยุ่น นำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน โรงเรียน และท้องถิ่น ทั้งนี้ครูเองต้องอาศัยหลักการศึกษาทุกด้าน มาประกอบการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนก่อนหลัง

3.2 การสอนและการวางแผนการสอน

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ (2536: 265) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นหน้าที่ของครูโดยตรง การวางแผนงานล่วงหน้าย่อมก่อให้เกิดผลดี ช่วยให้เกิดความมั่นใจ มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้

สมพร มนต์สูตร (2536: 52) กล่าวว่า การทำแผนการสอน คือ การเตรียมตัวล่วงหน้าของครู ในการสอนภายในคาบเรียนหนึ่งๆ ว่านักเรียนควรจะเรียนรู้เรื่องใด มีจุดมุ่งหมายในการเรียนเฉพาะคาบอย่างไร จะสอนโดยวิธีใด มีเนื้อหารายละเอียดว่าอย่างไร จะจัดกิจกรรมประกอบการสอนการเรียนอย่างไร จะประเมินวัดผลการเรียนด้วยวิธีใด เนื้อหา รายละเอียดว่าอย่างไร จะจัดกิจกรรมประกอบการสอนการเรียนอย่างไร จะประเมินวัดผลการเรียนด้วยวิธีใด การวางแผนการสอนล่วงหน้า นอกจากจะมีประโยชน์ในการกำหนดทิศทางที่แน่นอนของครูแล้วยังมีผลต่อการเรียนการสอนโดยทั่วไปด้วย

กรมสามัญศึกษา (2534: 36) กล่าวว่า แผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนตามคู่มือครู ประกอบกิจกรรมที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอน คือ

1. กิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ประสาท อิศรปริดา (2538: 112) กล่าวว่า กิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียนมีความสำคัญมาก เพราะถือว่าการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะเรียนก็นำมาซึ่งความพอใจ ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525: 104) กล่าวถึง วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนว่ามีหลายวิธี ได้แก่ การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การสร้างสถานการณ์ต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การร้องเพลง การเล่าประสบการณ์ การสนทนา ซักถาม การแสดงละคร การใช้บทร้อยกรอง หรือสุภาษิตต่างๆ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนดังกล่าว มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. เป็นการเร้าให้นักเรียนสนใจบทเรียนใหม่
2. ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน
3. เป็นการทบทวนบทเรียนเก่าให้แก่แก่นักเรียน
4. ช่วยให้นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
5. ช่วยให้บรรยากาศของการเรียนในห้องเรียนเป็นกันเองไม่อึดอัด

6. ช่วยให้ครูได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระยะต้นๆ เพื่อปรับปรุงกิจกรรมในชั้นสอน

7. เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ และความรู้เดิมให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่นักเรียนได้รับ

2. กิจกรรมในชั้นสอน สิริวรรณ สุวรรณอาภา (2523: 16) กล่าวว่า กิจกรรมชั้นการสอน เป็นขั้นตอนที่ต่อจากการนำเข้าสู่บทเรียน วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนในชั้นสอนนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่เอื้อให้นักเรียนได้ลงมือฝึกฝนปฏิบัติอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับ วัลลภ กันทรัพย์ (2533: 8) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ ครูต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัย เกี่ยวกับการสอนที่เน้นกระบวนการนี้ก็คือ สอนให้ผู้เรียนสามารถทำตามขั้นตอนได้ และรับรู้ขั้นตอนทั้งหมด จนสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ใหม่ และสอนให้ผู้เรียนฝึกฝนจนเกิดทักษะสามารถนำไปใช้ได้อย่างอัตโนมัติ

ในชั้นสอนนี้ ครูผู้สอนต้องยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลัก ในการจัดการเรียนการสอนในขณะเดียวกัน ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนไปด้วย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เรียกว่า “ทักษะกระบวนการ” หรือกระบวนการอื่นก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาในการพิจารณาว่า จุดประสงค์ใดสามารถสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้ครบทั้ง 9 ขั้นตอน ควรยึดหลักในการพิจารณาดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2534: 27)

1. การปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้บรรลุผล ต้องมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติตามแผน และขั้นการประเมินผล

2. ผลการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ต้องปรากฏออกมาเป็นชิ้นงาน

3. ในการวางแผนปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนจะต้องมีทางเลือกหลายๆ ทาง จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมในชั้นสอน มีดังนี้ คือ

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน ต่อจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

3. เพื่อเป็นวิถีทางที่จะน่านักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

กิจกรรมในชั้นสรุป การสรุปบทเรียนเป็นตอนสำคัญ ขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน การสรุปบทเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักเรียนสามารถรวบรวมความคิด ความเข้าใจของตน ในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ถูกต้อง วิชัย ดิสสระ (2538: 82 – 83) ให้ความหมายการสรุปบทเรียนว่า หมายถึง การรวบรวมใจความสำคัญ หรือเนื้อเรื่องที่สำคัญๆ ที่ครูต้องการจะให้นักเรียน เรียนรู้เข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องสมบูรณ์ โดยทั่วไป การสรุปบทเรียนจะทำหลังจากที่ครูสอนจบแล้ว นอกจากจะให้นักเรียนได้เชื่อมความรู้เก่ากับความรู้ใหม่แล้ว การสรุปบทเรียนจะทำหลังจากที่ครูสอนจบ

บทเรียนแล้ว นอกจากจะให้นักเรียนได้เชื่อมความรู้อีก กับความรู้ใหม่แล้ว การสรุปบทเรียนยังช่วยให้นักเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนที่ประสบด้วย สิ่งสำคัญในการสรุปบทเรียน ที่ครูจะต้องระลึกถึง คือ ครูจะต้องรู้ว่าบทเรียนจะจบลงในลักษณะใด บทเรียนนั้นมีใจความสำคัญ หรือมีแนวคิดสำคัญอย่างไร และควรใช้วิธีใดในการสรุปบทเรียนที่น่าสนใจ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นสรุปนั้น เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ หรือจดจำการกระทำที่ผ่านมาได้ดีตามหลักการเรียนรู้ ของนักจิตวิทยา กัทธรี (Guthrie) ดังนั้น ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ควรจะมีการสรุปบทเรียนโดยใช้กิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การสรุปบทเรียนจะได้ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งมีรูปแบบของกิจกรรมที่ควรจัด ดังนี้

1. การรายงานหน้าชั้นของตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ
2. การทำรายงานกลุ่มหรือรายงานเป็นรายบุคคล
3. การเขียนเรียงความ
4. การใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น การดูวีดิทัศน์ สไลด์
5. กรสนทนาซักถามระหว่างครูกับนักเรียน การใช้คำถาม
6. การใช้เกม และการใช้เพลง
7. การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
8. การแสดงต่างๆ เช่น บทบาทสมมติ ละครสั้น
9. การจัดนิทรรศการ หรือการศึกษานอกสถานที่

การจัดกิจกรรมชั้นสรุปบทเรียน มีประโยชน์ต่อนักเรียน และครูในการจัดการสอน

ดังนี้

1. ประมวลเรื่องราวที่สำคัญเข้าด้วยกัน
2. เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนได้
3. ครูรวบรวมความสนใจของนักเรียนก่อนที่จะจบบทเรียน
4. สร้างให้มีความเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน

กิจกรรมในชั้นประเมินผลการวัดผลและประเมินเป็นขั้นสอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งเช่นกัน การเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวังหรือไม่ การวัดและประเมินผลเป็นระยะจะทำให้ทราบได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียน หรือเข้าใจในบทเรียนหรือไม่อย่างไร ครูอาจจะประเมินโดยการสังเกต ใช้การตอบคำถามปากเปล่า พูดแสดงความคิดเห็น ทำรายงานกลุ่ม จัดนิทรรศการ การตอบคำถามเป็นข้อเขียน ซึ่งครูเตรียมแบบทดสอบนั้นมา การทดสอบนี้อาจจะใช้เวลา 3 – 5 นาที ก็ถือว่าเป็นการประเมินผลแล้วเช่นกัน

การวัดและการประเมินผลการสอนแบบปกติ

กรมสามัญศึกษา (2534: 30) ได้กล่าวถึง ระเบียบของการวัดและประเมินผลไว้ว่า

หลักสูตรฉบับปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนให้เป็นคนสมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ พื้นฐานสำหรับการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาอาชีพ นอกจากนี้ ยังมีจุดเน้นตาม ความต้องการของชาติ ในด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงต้องการ ให้มีการพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการแสวงหา ความรู้ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ กระบวนการปฏิบัติงาน กระบวนการกลุ่ม กระบวนการ พัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม ฯลฯ ระเบียบการประเมินจึงได้กำหนดไว้ว่า จุดประสงค์ การเรียนรู้จะต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และด้านกระบวนการ การวัดและการประเมินผลระดับการเรียนการสอน เป็นการวัดและประเมินผลโดยครูผู้สอน เพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียน คือ วัดและประเมินว่าหลังจากผ่าน กระบวนการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนรับรู้และใช้กระบวนการได้หรือไม่ การวัดในระดับนี้ ควร ให้ผสมผสานไปกับการวัดตามจุดประสงค์อื่นๆ ซึ่งจะไม่มีการแยกสอบเพื่อวัดกระบวนการ

วิธีวัดและเครื่องมือวัดและประเมินผลนั้น มีจุดมุ่งหมายของการวัดอยู่ที่การกระทำ หรือแผนการกระทำไม่ใช่ผลผลิต ดังนั้น จึงสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายลักษณะ เช่น แบบ สังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม แบบประเมินการพูด แบบประเมินการอ่านออกเสียง แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบทั้งปรนัย และอัตนัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532: 15)

3.3 กลวิธีการสอนแบบปกติ

กรมวิชาการ (2536: 1 - 12) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอนตามคู่มือครู ดังนี้

1. ควรมีการทดสอบผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอน เพราะครูควรทราบความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอน โดยแยกออกเป็นกิจกรรม การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. เนื้อหาบางบทมีการตัดตอนมาจากหนังสือเรื่องยาวที่เป็นวรรณกรรม ที่ได้รับการยกย่อง ครูควรทำความเข้าใจ และชี้ให้เห็นคุณค่าในด้านความรู้ ข้อคิด และด้านศิลปะ การใช้ถ้อยคำ
3. การอ่านเรื่องที่คัด ตัดตอนจากหนังสือเรื่องยาว เช่น นิทาน นิยาย และ บทความ ควรใช้เกณฑ์ในการอ่านให้เหมาะสมกับบทที่อ่าน ครูควรทราบว่าเรื่องที่อ่านใช้โวหารอะไร สำหรับนักเรียน อาจให้รู้เพียงผิวเผิน ไม่จำเป็นต้องให้จดจำมาก ยกเว้นโวหารเด่นๆ ควรจะนำมายกตัวอย่างให้นักเรียนได้เห็น
4. เลือกฝึกทักษะที่ยาก เช่น ทักษะการอ่านในใจ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน ให้ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ต้องใช้เวลานาน นักเรียนไม่สามารถฝึกได้ด้วยตนเอง ต้องฝึกจากครู
5. ครูควรเลือกใช้แบบฝึกหัด ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือตามความต้องการ
6. การสอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ในระยะแรกๆ การสอนดำเนินไปอย่างช้าๆ ครูไม่ต้องกังวลว่าสอนช้าไม่ทันเวลา เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญก็จะปรับตัวได้

คล่องแคล่วขึ้น

7. ต้องคำนึงถึง ศักยภาพ คือ ความสามารถของนักเรียน ซึ่งอยู่ในตัวนักเรียน เมื่อถูกยั่วยุ จึงจะนำมาใช้ ส่วนสมรรถภาพ คือ ความสามารถเฉพาะด้านที่ปรากฏให้เห็น วิธีการพัฒนาสมรรถภาพ คือ ต้องให้นักเรียนประกอบกิจกรรม และพยายามให้นักเรียนที่มีสมรรถภาพสูงช่วยนักเรียนที่มีสมรรถภาพต่ำ

8. ควรมีการปรับปรุงกลุ่มนักเรียน เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน และเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

9. การฝึกทักษะ ควรมีการให้ฝึกทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยเฉพาะการฝึกที่บ้าน ควรให้การบ้าน เพราะช่วยให้นักเรียนเกิดความแม่นยำ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์อันดีของนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาจมีส่วนช่วยเหลือในเรื่องการทำการบ้านด้วย

10. งานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ เช่น ให้คัดลอกกลอน ให้หาความหมายของคำศัพท์ ในเรื่องที่สอน แบบฝึกหัดท้ายบท เป็นต้น

11. รวบรวมคำศัพท์ไว้ท้ายบทเรียนตามตัวอักษร โดยการให้ค้นคำศัพท์ที่เรียงตามตัวอักษร จะเป็นการฝึกความชำนาญที่ละเอียด และคุณค่าและความสำคัญของตัวอักษรไทย

12. ครูควรแนะนำให้นักเรียนอ่านประวัติผู้แต่ง เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน แต่ไม่ต้องท่องจำ

13. ครูควรทำแผนการสอนและควรประชุมปรึกษากัน ส่วนวิธีสอนก็แล้วแต่กลุ่มโรงเรียนจะใช้

14. ควรมีการทดสอบหลังสิ้นสุดการเรียน

15. การสอนควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้

16. ครูควรพานักเรียนไปศึกษานอกโรงเรียนบ้าง ซึ่งสัมพันธ์กับบทเรียน และให้มีประโยชน์กับนักเรียนให้มากที่สุด

3.4 ทฤษฎีสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าว เป็นไปตามจุดประสงค์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยศึกษานิเทศก์จึงจัดทำคู่มือการสอน เพื่อให้โรงเรียนได้ยึดเป็นแนวทางการสอน ที่เรียกว่าคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ จึงจัดทำคู่มือการสอน เพื่อให้โรงเรียนได้ยึดเป็นแนวทางการสอน

ที่เรียกว่าคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์โดยกรมสามัญศึกษาได้ยึดหลักการและรูปแบบการเรียนรู้ของกาเย่ (Robert M.Gagne) และบริกส์ (Lisles J.Briggs) เป็นหลัก (มัลลิการ์ พงษ์ปริตร. 2527: บทนำ)

1. การเรียนรู้ตามแนวของกาเย่

กาเย่แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภท ตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อน ดังนี้

1.1 การเรียนรู้เครื่องหมายและสัญญาณ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรม ของตนเองที่ไม่ให้แสดงออกมาได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้ โดยการวางเงื่อนไขตามแบบของพาฟลอฟ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

1.2 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง เป็นการเรียนรู้จากการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ต่างจากชนิดแรกที่ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจ และรู้ตัวในการที่จะเชื่อมโยงการตอบสนอง ที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้อง และเหมาะสมจะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของธอร์นไคค์ และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์

1.3 การเรียนรู้แบบลูกโซ่ เป็นการเรียนรู้กิจกรรมต่อเนื่องตามลำดับ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป เป็นพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ และทักษะต่างๆ ในการเคลื่อนไหว การเรียนรู้ประเภทนี้ กาเย่ นำมาจากทฤษฎีต่างๆ หลายทฤษฎี ซึ่งรวมแนวความคิดของสกินเนอร์และกัทธรีด้วย

1.4 การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงภาษาถ้อยคำ การใช้ภาษา เน้น ความสำคัญของภาษาถ้อยคำ

1.5 การเรียนรู้แบบการจำแนกความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นและแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้า เพื่อที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง

1.6 การเรียนรู้โมโนมิติ เป็นการเรียนการตอบสนองร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้า ที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือนและแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าได้

1.7 การเรียนรู้กฎหรือหลักการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวม หรือเชื่อมโยงมโนคติ ตั้งแต่ 2 มโนคติขึ้นไป เข้าด้วยกัน และที่สามารถตั้งเป็นเกณฑ์ขึ้นได้ นำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีคล้ายคลึงกัน

1.8 การเรียนรู้การแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิดโดยการรวมกฎเกณฑ์ต่างๆ ของการเรียนรู้ประเภทที่ 7 เข้าด้วยกัน และนำไปใช้แก้ปัญหา

2. หลักการและเหตุผลการจัดรูปแบบการเรียนการสอน

อาคม จันทรสุนทร (2527: 6 – 7) อธิบายถึงหลักการและเหตุผลการจัดรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวของกาเย่ ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการหาความต้องการที่จำเป็นของการเรียนการสอนนั้น โดยกลุ่มผู้รับผิดชอบ กำหนดเป้าหมายใหม่ๆ ของการเรียนการสอน พร้อมกับศึกษาดูว่ามีทรัพยากร สิ่งสนับสนุนที่จะใช้ในการเรียนการสอนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อจำกัดอย่างไร
 2. นำเป้าหมายใหญ่ๆ ในการเรียนการสอนมากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรโดยยึดเป้าหมายใหญ่ข้อ 1 มาจัดทำเป็นเป้าหมายของแต่ละรายวิชา
 3. จุดประสงค์แต่ละรายวิชา ระบุสมรรถภาพการเรียนรู้ นั่นคือ สามารถบอกผลการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้
 4. ระบุสมรรถภาพต่างๆ ของมนุษย์ให้ชัดเจนทั้งสภาพภายนอก และสภาพภายใน โดยใช้หลักการเรียนรู้ทั่วๆ ไป
 5. เมื่อรู้สภาพหรือเงื่อนไขของการเรียนรู้ แต่ละสมรรถภาพจะช่วยให้มีการวางแผน กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนได้ดีขึ้น
 6. ขั้นตอนต่อมาของการวางแผนการเรียนการสอนก็คือต้องทำเป็นหน่วยย่อยๆ ที่มีขอบเขตแคบลง แต่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วจัดทำเป็นรายละเอียดจากจุดประสงค์รายวิชา เป็นเป้าหมายที่เห็นได้ในเชิงการกระทำหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 7. เมื่อแต่ละรายวิชาทำเป็นหน่วยย่อย หรือทำเป็นบทเรียน ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนแล้ว ก็จะต้องจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้นๆ ทั้งนี้ รวมทั้งการปฏิบัติของผู้สอนและการจัดสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ต้องหาทางเลือกที่ดี ให้ได้ตามจุดประสงค์นั้นๆ
 8. ขั้นตอนที่จะทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ก็คือ การประเมินผลต้องประเมินตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในแต่ละบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ควรใช้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หรือการทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลัก
 9. เพื่อให้เห็นภาพการวางแผนการเรียนการสอนทั้งระบบ ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ที่จัดระบบการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ระบบการเรียนการสอนสมบูรณ์ ก็ต้องพิจารณาการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน เพื่อดูประสิทธิภาพการจัดรูปแบบการสอนด้วย
3. การจัดลำดับเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์
- การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ การสอนต้องยึดตามจุดประสงค์และคำนึงถึงประสมรรถภาพของผู้เรียน โดยจัดเหตุการณ์สอนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนอาจใช้การพูดคุยซักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ เชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่
2. แจ้งจุดประสงค์ คือ บอกให้ผู้เรียนทราบว่าเรื่องที่เรียนต่อไปนี้ เมื่อเรียนจบแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางทิศใด และเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่
3. ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ผู้สอนตรวจสอบความรู้พื้นฐาน ของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม กับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี
4. เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้อุปกรณ์มาช่วย เพื่อให้บทเรียนใหม่น่าสนใจ และน่าติดตาม เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียน และเป็นประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียน
5. ให้แนวความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติต่อไป ผู้สอนจะหาแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสมรรถภาพของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์ปลายทาง
6. ผู้เรียนปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ คือ ให้ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติ การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมใดๆ ไปแล้ว และสามารถทราบผลทันที ย่อมเป็นผลที่ดีต่อตัวผู้เรียนเอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันที ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจจะติชมด้วยตนเอง หรือให้กลุ่มเพื่อน หรือตัวผู้เรียนเองเป็นผู้ประเมินผลก็ได้
8. ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ ขั้นตอนนี้จะสามารถทราบได้ทันทีว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการในแต่ละคาบหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการสอนของผู้สอนก็ได้ หรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง วิธีการปฏิบัติก็คือ ผู้สอนอาจจะประเมินจากการทดสอบย่อย หรือสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้เรียน
9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้โดยผู้สอนสรุปเน้น และย้ำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียน เช่น ให้ทำการบ้าน ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้รับ

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ เมื่อนำมาจัดแผนการสอน สามารถจัดลำดับขั้นตอน ได้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2534: 45)

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์เข้าช่วย

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้

จากเอกสารเกี่ยวกับคู่มือครู จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องศึกษาถึงหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเรียนรู้ของมนุษย์ ทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการลำดับขั้นตอนการสอนที่ถูกต้อง เหมาะสม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียน ตามธรรมชาติของการเรียนรู้ และจะต้องมีการวางแผน การปฏิบัติตาม แผน และการประเมินผล คู่มือครูจะเป็นเครื่องช่วยชี้ทางในการจัดการเรียนการสอนเป็นแนวทาง ให้ครูได้ปฏิบัติตาม และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีทั้งต่อผู้เรียนและต่อผู้สอนด้วย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

4.1 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

4.1.1 ความหมายของความสนใจ

ความสนใจเป็นอำนาจ อันเกิดจากแรงจูงใจทำให้เรามีจิตใจที่จดจ่อต่อบุคคล สิ่งของ หรือกิจกรรมต่างๆ หรือเป็นความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น ที่เกิดจากการเรียนรู้ ผลักดันให้ บุคคลแสดงพฤติกรรม ตามความสนใจนั้นๆ ความสนใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องทำให้เกิดเป็น อันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้ มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความ สนใจไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

โพลเวลล์ (Powell. 1963: 330) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง แรงผลักดัน ที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ดิวอี้ (Dewey. 1965: 66) กล่าวว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกชอบ หรือความ พอใจที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973: 311) ให้ความหมายของความสนใจว่า หมายถึง สภาพ จิตใจ ความเกี่ยวข้อง หรือสภาวะที่จะรับรู้ความคิดความตั้งใจ ที่มีรากฐานมาจากความอยากรู้ อยากเห็น อันเกิดมาจากกำเนิด หรือประสบการณ์ที่เป็นเครื่องทำให้ความสนใจของแต่ละบุคคล อาจมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจมียาวนาน มากน้อยแล้วแต่ความอยากรู้ อยากเห็น จึงมีสภาพที่ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธอนไดร์ (Thorndike. 1961: 317) ที่ว่าความสนใจเป็น ลักษณะของบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของแต่ละบุคคล

วนิช บรรจง และคนอื่นๆ (2515: 32) ให้ความหมายว่า หมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันมีผลให้เอาใจใส่และกระทำกิจนั้นๆ อยู่เสมอ ความสนใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องทำให้เกิดเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้

วัชร ทรัพย์มี (2520: 58) ได้อธิบายว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกที่จดจ่อ อยากรู้ อยากเห็น อยากกระทำในสิ่งที่ตนสนใจนั้น ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

เปลื้อง ณ นคร (2523: 235) ให้ความหมายว่า คือ อาการของจิตที่เพ่งเล็งต่อ วัตถุ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือความใส่ใจ หรือภาวะ ซึ่งประกอบด้วยอาการอยากรู้ อยากเห็นอย่าง รู้สึกตัวและใช้ปัญญา

น้อมฤดี จงพยุงะ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 37) ให้ความหมายว่า ความสนใจ เป็นอาการซาบซึ้ง ในคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้นๆ

เสียง ชูสกุล (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ คือ ความอยากรู้ ความรู้สึกชอบ อยากแสวงหา และเข้าร่วมกิจกรรมหนึ่งๆ

กมลรัตน์ หล้าสุขษ์ (2528: 233) กล่าวว่า ความสนใจ เป็นความรู้สึกที่ดีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน เนื่องจากองค์ประกอบสำคัญ คือ ความถนัด และความต้องการ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

ประสาธ อิศรปริดา (2538: 135 – 136) กล่าวถึง ความสนใจตามแนวคิด ของกาเย่ (Gagne) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความ สืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้าให้เกิดความสนใจ และตอบสนองต่อเนื่องกันเป็น ลูกโซ่ ตรابطที่มีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวจะทำให้ เกิดความรู้สึกหรือความคิดอัน นำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่น คือ ความสนใจ ซึ่ให้เห็นถึงความปรารถนา ที่ใครจะได้รับการสอน หรือพยายาม ที่จะสอนตนเอง ความสนใจ จึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมในสิ่งใด แม้จะมีอุปสรรคบ้างก็ไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นๆ

จากความหมาย ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ และเอาใจใส่ ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้พบเห็นในการทำงาน ความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงออก โดยการขวนขวายที่จะเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมต่างๆ เป็นความรู้สึกที่โน้มเอียง ในการที่จะเลือกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง พร้อมที่จะเสาะหาสิ่งที่สนใจด้วยความตั้งใจ และ ยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ

4.1.2 ลักษณะของความสนใจ

วนิช บรรจง และคนอื่นๆ (2516: 32 – 33) อ้างถึงลักษณะของความสนใจ ว่ามีดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ คือ คนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นอย่างๆ ไป

2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่ง แต่คนอื่น อาจจะไม่สนใจต่อสิ่งนั้นเลยก็ได้

3. เมื่อมีความสนใจ บุคคลย่อมมีความมุ่งหมายต่อสิ่งนั้น และเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ

4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว บุคคลย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้น ต้องการที่จะทำเป็น เป็นต้น

5. บุคคลย่อมมีความมุ่งมั่น ที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้ามีความสนใจ ต่อสิ่งนั้นๆ อย่างแท้จริง

ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สนิทบาล (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 39 ; อ้างอิงจาก ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. 2517: 61) กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในบุคคล เนื่องจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมต่างๆ

2. ความสนใจของแต่ละบุคคลมีความเข้มข้นแตกต่างกัน

3. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตาม

สถานการณ์

4. บุคคลย่อมมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป

5. ความสนใจอาจเป็นความรู้สึกชั่วขณะ หรือตลอดไปก็ได้

จันทมาศ ชื่นบุญ และ ศิริพันธ์ เพชรทองคำ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 39 ; อ้างอิงจาก จันทมาศ ชื่นบุญ และ ศิริพันธ์ เพชรทองคำ. 2520: 45) กล่าวว่า ความสนใจเป็นลักษณะที่จิตใจจดจ่ออยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้เกิดขึ้นนานๆ แล้วจะทำให้เกิดความตั้งใจได้ ชนิด และระดับของความสนใจ เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาไม่เหมือนกัน

4.1.3 ความสนใจกับความสามารถทางการเรียน

จากความหมายและลักษณะของความสนใจที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความสนใจมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถทางการเรียน ไม่ว่าจะเป็นวิชาใดก็ตาม เพราะความสนใจคืออาการของจิตที่จดจ่อ อยากรู้ อยากเห็น และอยากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มใจและตั้งใจ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรก ที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึง ว่าทำอย่างไร จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในวิชาที่ตนสอน ถ้าทำได้ นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ หรือความสามารถที่จะตามมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูทุกคน ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดังที่ เขียวศรี วิวัชรศิริ (2527: 21) กล่าวว่า เป็น

ที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า การที่คนเรามีแรงจูงใจในการทำงาน สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ย่อมเกิดจากความสนใจเป็นพื้นฐาน นักเรียนมีความสนใจในวิชาใด มักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่ปราศจากความสนใจ

ตามทัศนะในด้านความสนใจของ โพลเวลล์ (ไทรเทพ โห้โก๋. 2533: 8) กล่าวว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียน จะทำให้เกิดการตั้งใจเรียนด้วย และจากการเรียนด้วยความสนใจนี้ ผู้เรียน จะมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิแล้ว ก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้ตลอด และส่งผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนวิชานั้นด้วย รวมถึงความสามารถทางการเรียน การจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นั้นสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524: 7) กล่าวว่า นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการวิชาที่เรียนแล้ว ก็ยังจะต้องปลูกฝัง ให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาเหล่านี้ด้วย เพราะความสนใจมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน หมกมุ่นในการเรียน และแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีความสนใจต่อครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิธีการสอนของครู และต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และความสามารถ ทางการเรียนของนักเรียนสูงอีกด้วย

4.1.4 การสร้างความสนใจในบทเรียน

ความสนใจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดขึ้นเอง โดยไม่ทราบสาเหตุ เกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม เกิดจากการเอาอย่าง การเลียนแบบ การสังสรรค์ หรือเกิดสัญชาตญาณ (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530: 27) ความสนใจ มีประโยชน์ในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากนักเรียนมีความสนใจ จะมีความตั้งใจจดจ่อที่จะเรียนหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาด้วยความสนใจ และตั้งใจ โดยปราศจากการบังคับ การเรียนก็จะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย (เปลื้อง ณ นคร. 2523: 243)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย การเรียน จึงจะประสบความสำเร็จ ครูอาจตั้งคำถามกับตนเองว่า ได้สอนวิชาต่างๆ สอดคล้องกับความสนใจ ของนักเรียนหรือไม่ ให้งานให้กิจกรรม ตามความสามารถ ความสนใจของนักเรียนหรือไม่ คำถามเหล่านี้ จะเป็นเครื่องช่วยให้ครูทราบว่าตนจัดการเรียนการสอนอย่างไร

สุโท เจริญสุข (2522: 72) ให้แนวการจัดการเรียนตามความสนใจของผู้เรียนไว้เป็นดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยนำเอาเรื่องราว หรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้นักเรียนดู
2. ทำบทเรียนให้สนุก โดยใช้อุปกรณ์การสอนหรือเทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ
3. ทำบทเรียนให้กระจำ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ หรือเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. ให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม การเรียนอยู่เสมอ ด้วยการใช้คำถาม ใช้กิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่างๆ เข้ามาช่วยสอน

5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ผู้เรียนน่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

วินิข บรรจง และคนอื่นๆ (2516: 33 – 34) เสนอแนะวิธีการสร้างความสนใจไว้ ดังนี้

1. ก่อนจะสอนเรื่องใดก็ตาม ต้องสร้างความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นๆ ให้แก่นักเรียนเสียก่อน

2. จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของนักเรียน

3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานได้สำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน

4. ชี้แจงให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้ นักเรียนอยากเรียน และมีความสนใจในงานนั้นมากขึ้น

5. ในการสอนควรชี้ให้นักเรียนเห็นความน่าสนใจของเรื่องที่เรียน

6. จัดสภาพในการเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ

7. ในการสอนแต่ละครั้งควรจัดหาอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมมาใช้

8. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นควบคู่ไปด้วย

9. ควรจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด

10. จัดบทเรียนให้มีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 234) กล่าวถึงวิธีการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ดังนี้ คือ

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพ ห้องเรียน และสื่อการเรียนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา

2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียน การสอนให้ตรงกับความถนัดนั้น

3. จัดสภาพห้องเรียนที่น่าสนใจ มีการตั้งคำถามที่ยั่วและท้าทาย ความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนมากที่สุด เช่น การ แสดงออกในความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่ง ตื่นใจสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัด และความสามารถของผู้เรียน จะทำ ให้ผู้เรียนมีความสนใจ ที่จะทำงานนั้นๆ ต่อไป

4. ให้การเสริมแรง โดยพยายามให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้หรือ ในการทำงานนั้นๆ โดยเลือกให้ตรงกับความถนัด ความสามารถ และทำให้ผู้เรียนสนใจในสิ่งที่ ได้รับมอบหมายให้ทำ

5. ชี้ทาง หรือให้ทราบความก้าวหน้า ในการทำงานทุกระยะของผู้เรียน ทำให้เขามีความสนใจในการทำงานนั้นๆ ต่อไป

สรุปได้ว่า การสร้างความสนใจในบทเรียนนั้น เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่ครูผู้สอน จะต้องทำให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน จะด้วยวิธีสอนใดก็ตาม จะต้องเร้าความสนใจ ดึงดูดความสนใจให้มีความจดจ่อต่อเรื่องที่จะเรียน โดยใช้หลักจิตวิทยาต่างๆ ดังที่มีผู้กล่าวไว้แล้ว นั้น เพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จต่อไป

4.1.5 การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจ ให้ได้ผลถูกต้องที่สุด นั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้ เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษา อาชีพ ฯลฯ ตามที่มีผู้เสนอแนะว่าเราจะวัด ความสนใจของแต่ละบุคคลได้หลายวิธีด้วยกัน ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 41 ; อ้างอิงจากละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. 2510: 137) อธิบายถึง วิธีเก็บข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับความสนใจต่างๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามความสนใจวัดโดยตรง

โพเวลล์ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 41; อ้างอิงจาก Powell. 1963: 238)

ได้เสนอวิธีวัดความสนใจ ซึ่งสามารถวัดได้โดยวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึก ชอบ หรือไม่ชอบ ต่อความต้องการต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ
2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกของตน
3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็น พฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

เฮิร์ลอค (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 41; อ้างอิงจาก Hurlock. 1965: 260 – 261) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธี คือ

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

ซูเปอร์ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 42; อ้างอิงจาก Super. 1957: 218 – 219) ได้กล่าวว่า ความสนใจของบุคคล สามารถศึกษาได้จากวิธีการดังนี้

1. Expressed Interests เป็นวิธีการศึกษาจากคำพูด หรือถ้อยคำของบุคคล เกี่ยวกับความสนใจ ความสนใจที่ได้จากการศึกษานี้ เป็นพื้นฐานของการศึกษาความสนใจวิธีอื่น ซึ่งให้คุณค่าที่จำกัด และยังเชื่อถือได้ไม่เต็มที่นัก

2. Manifest Interests เป็นวิธีการศึกษา จากพฤติกรรมการแสดงออก ที่สังเกตได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลนั้นทำเป็นงานอดิเรกหรืองานประจำ

3. Tested Interests เป็นวิธีการศึกษา จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ โดยยึดพื้นฐานของทฤษฎีที่ว่า บุคคลจะเลือกเรียนในสิ่งที่เขาสนใจ

4. Inventories interests เป็นวิธีการศึกษา โดยใช้แบบสำรวจ ด้วยการให้บุคคลได้แสดงความรู้สึกชอบ และไม่ชอบนำผลแบบสำรวจไปวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลออกมาเป็นคะแนนความสนใจ

เดวิส (ไตรเทพ ให้โก้. 2533: 42; อ้างอิงจาก Davis. 1964: 105) ได้เสนอแนะเทคนิคการวัดความสนใจเอาไว้ โดยให้ค้นหาสิ่งของแต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 – 3 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขายอมสละเวลาว่าง ที่มีอยู่เพื่อทำในสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ก็แสดงว่า เขาสนใจสิ่งนั้น และถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่า เขาสนใจในเรื่องนั้นมาก ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า คนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่สนใจ หรืออาจจะให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดให้

วิธีวัดความสนใจที่กล่าวมา สามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใคร ในสถานการณ์แบบใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบุคคลนำไปใช้เอง และจากการวัดความสนใจในวิธีต่างๆ ได้มีการพิสูจน์แล้วว่า วิธีการวัดความสนใจ โดยวิธีใช้แบบสำรวจ ความสนใจเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด เราความสนใจที่สุด และเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (ไตรเทพ ให้โก้. 2533: 42 ;อ้างอิงจาก Mehrens and ZLehmenn. 1969: 218)

จะเห็นได้ว่าการวัดความสนใจ สามารถทำได้หลายแบบหลายวิธีการ การที่จะเลือกใช้วิธีการใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และดุลยพินิจของผู้ที่จะนำไปใช้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย จะใช้แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในวิชาภาษาไทย

4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาผลการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในต่างประเทศ มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

สมาคมครูแห่งชาติของอังกฤษ (National Council of English. 1956: 488) กล่าวถึง ความสนใจของเด็กในระหว่างอายุ 12 – 15 ปี ไว้ว่า

1. เด็กในวัยนี้ชอบเรื่องตลก เรื่องจริง เรื่องกีฬา และจะมีวุฒิภาวะในเรื่องความสนใจเกี่ยวกับสโมสรการทำงานเป็นหมู่คณะ สนใจเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับสัตว์ การผจญภัย ลีกลับ การสะสม และการทดลองสำหรับเด็กผู้หญิงสนใจเรื่องรักๆ ใคร่ๆ
2. ความสนใจนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่กระทำ ส่วนในด้านมนุษยสัมพันธ์ เด็กจะสนใจภาษาของแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่ม
3. บรรณานาที่จะแสดงความคิด จินตนาการ และต้องการเข้าใจถึงความสามารถของแต่ละบุคคลในด้านภาษา ซึ่งจะช่วยให้เขารู้จักภาษามากขึ้น
4. ต้องการที่จะรู้เรื่องราวและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์
5. ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาล สนใจทำงานอดิเรกที่ต้องการใช้ความรู้ทางเทคนิคและทักษะ รู้จักการแก้ปัญหา เริ่มปลูกฝังนิสัยในการอ่านหนังสือต่างๆ ตามความสนใจของตนเอง

ไวเฮด (Whitehead. 1968: 234) ได้ศึกษาความสนใจของเด็กหญิงชายอายุ 12 – 14 ปี ไว้ว่า เรื่องที่เด็กหญิงและเด็กชายชอบ คือ เรื่องการผจญภัย และเรื่องลีกลับ เรื่องชีวประวัติ เรื่องพ่อผี เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เรื่องตลกขบขัน เรื่องเทพนิยาย เรื่องนิทาน เรื่องเกี่ยวกับวีรบุรุษ เรื่องที่เด็กชายชอบมากกว่าเด็กหญิง คือ เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องกีฬา เรื่องที่เด็กหญิงชอบมากกว่าเด็กชาย คือ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ และเรื่องรักใคร่

คาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524: 39) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านอารมณ์จิตใจ ในการพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ทักษะที่มีต่อครู มีความสนใจในวิชาการ นิสัย การเรียน ความวิตกกังวล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจทางวิชาการ และเมื่อรวมกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่กำหนดไม่ได้ (Unidentified Factors) ได้หาค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณกับเกณฑ์ต่างๆ อันได้แก่ การอ่านภาษา การคำนวณการแก้ปัญหา สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ อยู่ระหว่าง .48 ถึง .69

แมคเคลแลนด์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2534: 39; อ้างอิงจาก McClelland. 1969: 2339 – A) ได้ศึกษาตัวแปรที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญาที่คาดว่า จะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ ในระดับวิทยาลัย พบว่า ความสนใจเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บล็อก (Block. 1970: 104 – 106) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่า ความสนใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก

สรุปได้ว่า การสร้างให้เด็กมีความสนใจนั้น มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะการสอน จะประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ก็ด้วยการทำให้เด็กมีความสนใจในวิชาที่จะเรียนเสียก่อน เพื่อเป็นการส่งเสริม หรือเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียน เกิดความอยากรู้ อยากเรียน เป็นการช่วยขจัดอคติและความเบื่อหน่ายในการเรียน โดยปราศจากความสนใจ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ผู้สอนให้ทำ อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการเรียนการสอน

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จันทร์ภา จันทรกระจ่าง (2528: 59 – 60) เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านภาษาไทย และความสนใจที่มีต่อแบบฝึกอ่าน อย่างมีระบบกับแบบฝึกอ่านความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า ความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน และความสนใจของนักเรียน ที่มีต่อแบบฝึกอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม นักเรียนที่ได้รับการฝึกอ่านอย่างมีระบบ มีความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกอ่านความเรียง

โสภา ธรรมรงวูทย์ (2528: 70 – 71) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียน เพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ ผลการทดลอง พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน สำหรับความสนใจในวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการเรียน เพื่อรอบรู้กับกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ นั้น ผลการวิจัย พบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่สอน โดยใช้หลักการเรียน เพื่อรอบรู้กับกลุ่มที่สอน โดยใช้วิธีสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทนา กุลธวัชชัย (2530: 43) เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้วิธีสอนแบบนาฏการ และสอนตามแนวคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบนาฏการมีความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือครู

ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530: 55) ศึกษาความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน และนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนของหน่วย ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10 พบว่า ความสนใจของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงขึ้น

สมเดช อาริสวัสดิ์ (2530: 74) เปรียบเทียบความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย วรรณคดีมรดก ที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ และที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูระหว่าง หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่ม

มีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า ความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทยวรรณคดีมรดก หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

บุญปลุก สิทธิไทย (2532: 74 – 77) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน กับการสอนตามแบบแผนการสอน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลอง พบว่า ความสนใจของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน กับเรียนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

ไทรเทพ โห้โก๋ (2532: 74 – 77) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแถบบันทึกเสียงและจากการอ่าน ของครู กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประจันตราษฎร์บำรุง อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลอง พบว่า ความสนใจของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแถบบันทึกเสียง และจากการอ่านของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริญธร พรหมศรี (2535: 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียน และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (Erica Model) และจากการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2535 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา และจากการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรวัตร กีฏวิทยา (2537: 80) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียน และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพา พานิชชีวกุล (2538: 64) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2538 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชดา ชำครุฑ (2540: 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3

วิทยาลัยนาฏศิลป์ 1 เขตพระนคร กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2539 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานการวิจัยที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การที่บุคคล จะมีความสนใจในวิชาภาษาไทย ได้ดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสื่อ หรือวิธีการสอนที่น่าสนใจ ตลอดจนการนำเอานวัตกรรมทางการสอนเข้ามาใช้ จึงจะสามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการที่จะเรียนวิชานั้นๆ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะค้นคว้า และติดตาม คิดหาวิธีการสอน และพัฒนาสื่อการสอนให้น่าสนใจ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชา รวมถึงวัยของผู้เรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ที่ดีทางการศึกษาแล้วนำทักษะและประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้ออกไปใช้ในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน รวมเป็น 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ดังนี้

1. กลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน สอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
2. กลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน สอนแบบปกติ

1.3 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรของสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทยพื้นฐานโดยผู้วิจัยเลือกเนื้อหา ดังนี้ วรรณคดีเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า เป็นหน่วยใหญ่ และแบ่งเป็นหน่วยย่อย 5 หน่วย ดังนี้

1. การอ่านในใจวรรณกรรมวรรณคดีประเภทร้อยแก้ว
2. หลักการพิจารณาวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก
3. การเขียนสรุปความและเล่าเรื่อง
4. การฟังอย่างมีวิจารณญาณ
5. การเขียนสะกุดคำ

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 15 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 คาบ โดยมีเนื้อหาทั้งหมด 5 หน่วยย่อย จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า ในภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2549

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องสามก๊ก ตอน
จุล่งฝ่าทัพปราบไถ่

2.2.2 แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 33101 ขึ้นเพื่อสำหรับการใช้ในการสอน
กลุ่มทดลอง โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 พุทธศักราช 2544 ได้พิจารณาขอบข่ายเนื้อหาสาระ
การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอน
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนโดยใช้เพลงประกอบ
การสอน จากตำราและงานวิจัยต่างๆ
3. ศึกษาหลักและทฤษฎีเกี่ยวกับเพลง เทคนิคและวิธีการแต่งเพลง
ประกอบการสอน ตามที่ ยุพิน พิศิษฐกุล ได้เสนอแนะไว้ คือ แต่งเนื้อร้องเทียบกับทำนองเดิมที่มี
อยู่แล้ว เลือกทำนองเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ และกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เพราะทำให้ครูและ
นักเรียนร้องได้ง่ายขึ้น ในการแต่งเพลงควรเทียบเสียงให้ใกล้เคียงกัน และจำนวนพยางค์เท่ากัน
ก่อนลงมือ ผู้แต่งต้องฝึกร้องเพลงต้นแบบให้คล่องเสียก่อน
4. เลือกเนื้อหาวิชา ท 33101 จากหนังสือทักษะพัฒนา ของกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544 สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการทดลอง ใช้เวลา 15 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์
5. เลือกและสร้างเพลงประกอบการสอน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดำเนินการดังนี้
 - 5.1 สำนวความสนใจของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
อัสสัมชัญ 3 ห้องเรียน 150 คน โดยใช้แบบสำรวจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่นอนจากกลุ่มประชากร

5.2 เลือกเพลงที่นักเรียนชอบมากที่สุด นำมาพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหา สาระในแต่ละเพลง ทั้งจังหวะและทำนอง แล้วเลือกเพลงไว้โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งเพื่อใช้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน จากเพลง อีกส่วนหนึ่งเพื่อนำมาแต่งคำร้องใหม่โดยใช้ทำนองเดิม ฝึกร้องเพลงที่เลือกไว้ให้คล่อง

5.3 ศึกษาเนื้อหาจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบเต๋าให้เข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อนำข้อมูลจากเนื้อหามาแต่งคำร้องใหม่ โดยใช้ทำนองเพลงที่เลือกไว้

5.4 นำเพลงต้นแบบที่เลือกไว้มาแต่งคำร้องใหม่เพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาสาระในบทเรียนแต่ละบท เช่น เพลงหลักการฟังที่ดี เพลงหลักการพูดที่ดี เพลงการอ่านอย่างมีคุณค่า เพลงรูปแบบการเขียน เพลงอ่านออกเสียง เพลงคำที่มีตัวการันต์ ซึ่งทำนองที่เลือกมานอกจากจะเลือกทำนองที่นักเรียนรู้จักกันดีอยู่แล้ว ยังเลือกทำนองที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทยไว้ด้วย เช่น ทำนองเพลงลูกทุ่ง และเพลงไทยเดิม

5.5 เพลงที่เลือกไว้เพื่อฝึกทักษะหรือฝึกความสามารถในการใช้ภาษา โดยนำมาตั้งคำถามจากเพลงนั้นๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสรุปความ ดีความ วิเคราะห์ แสดงความรู้สึกต่อเพลง และแสดงความคิดเห็นจากเพลง

5.6 ฝึกร้องเพลงที่แต่งคำร้องขึ้นใหม่ให้คล่อง

6. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน เวลา 15 คาบ

(แบ่งเป็นแผนละ 2 คาบ)

1. แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 1 การอ่านในใจวรรณกรรมวรรณคดีประเภทร้อยแก้ว จำนวน 3 คาบ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ การพิจารณาคุณค่าเรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบเต๋าได้

2. แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 2 หลักการพิจารณาวรรณกรรม เรื่องสามก๊ก จำนวน 2 คาบ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ หลักการพูดนำเสนอข้อมูล

3. แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 3 การเขียนสรุปความและเล่าเรื่อง จำนวน 2 คาบ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ การเขียนสรุปความเล่าเรื่องสามก๊กได้

4. แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 4 การฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 3 คาบ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ ฟังเนื้อเรื่องแล้ววิเคราะห์วิจารณ์ได้

5. แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 5 การเขียนสะกดคำ จำนวน 5 คาบ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ เขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี

7. นำเพลงที่สร้างไว้จากข้อ 5 และ ข้อ 6 มาจัดลงในแผนการสอน ที่ตรงกับ ความรู้ที่คาดหวัง และขั้นตอนการสอน โดยให้เหมาะสมกับเนื้อหา ช่วงเวลา และกิจกรรม การเรียนการสอนโดยมีความต่อเนื่องกันในแผนการสอนแต่ละแผน

8. นำเพลงที่สร้างไว้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์บุญสม โชติช่วง ครู หัวหน้ากลุ่มสาระการดนตรี ของโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ตรวจสอบความเหมาะสมของเพลง ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผศ.ขจรศรี ชาทิกานนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและหลักสูตร การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์ เหมพรรณ โนทะยะ หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของ เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความถูกต้อง ความเหมาะสม ของภาษา การใช้ถ้อยคำ และฉันทลักษณ์ และนำบทเพลงที่ได้แก้ไขแล้วไปบันทึกลงในแถบ บันทึกเสียง

9. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ 3 ท่าน คือ ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผศ.ขจรศรี ชาทิกานนท์ และอาจารย์ เหมพรรณ โนทะยะ ตรวจสอบความ ถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

10. นำแผนการสอนที่ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และได้รับการปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ จำนวน 50 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงในเรื่องกิจกรรมการสอน ความเหมาะสมกับ เวลา แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์นำไปใช้ในการวิจัย ต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนแบบปกติ

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ท 33101 และขอบข่ายของเนื้อหาวิชาและ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายวิชา ภาษาไทย ท 33101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการสอนกลุ่มควบคุม ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกันกับกลุ่มทดลอง

3. ศึกษาคำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มาตรฐานการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการเรียนการสอนโดยการเรียนตามปกติ จำนวน 15 คาบ 5 แผน ให้สอดคล้อง กับวิธีดำเนินการทดลองและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล แล้วนำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ 3 ท่าน คือ ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผศ.ขจรศรี ชาทิกานนท์ และอาจารย์ เหมพรรณ โนทะยะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขด้าน ความสอดคล้องของกิจกรรม เนื้อหา การประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. นำแผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ จำนวน 50 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

5. นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) โดยมีลำดับการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ตามวิธีของลิเคอร์ท จากหนังสือวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531: 114 – 115)

2. สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของความสนใจในวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงประกอบการสอน จำนวน 45 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งได้ปรับปรุงข้อความจากแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนของ เรวัตร์ กัญวิทยา และปริยฉัตร พรหมศรี ที่มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ คือ

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

กรณีที่ 2 ในข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อความ ความถูกต้อง และตรวจแก้ไขสำนวนภาษาให้ชัดเจนขึ้น แล้วเลือกข้อความที่มีค่าตรงกับความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้จำนวน 40 ข้อ

4. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ได้ตรวจและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2549 จำนวน 50 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย มาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีแจกแจงแบบที (t-distribution) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้ค่า t อำนาจจำแนก แล้วเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 4.26 – 14.07

6. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่คัดเลือกไว้ 40 ข้อ มาหาความเชื่อมั่นกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่กลุ่มเดิม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronback) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 171 – 172) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528: 216 มีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ¹	~	T ²

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- X แทน การจัดกระทำ (Treatment) คือการสอนโดยใช้เพลงประกอบ
- ~ แทน ไม่มีการจัดกระทำ คือ สอนแบบปกติ
- E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
- T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
- T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม จากประชากรห้องเรียน จำนวน 300 คน สุ่มมา 2 ห้อง ห้องละ 50 คน ได้จำนวน 100 คน ในห้องเรียนปกติ แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2. ปฐมนิเทศ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน บทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ ในการทดลองครั้งนี้
3. ทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาภาษาไทย ท 33101 และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว
4. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยตนเอง ใช้เนื้อหาเดียวกัน คือ เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพปราบอาเต๊า จำนวน 7 คาบเท่ากัน และระยะเวลาเท่ากัน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ แต่วิธีการสอนแตกต่างกัน คือ
 - กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
 - กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ
5. เมื่อสอนครบ 7 คาบแล้ว ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาภาษาไทย ท 33101 และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง
6. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาภาษาไทย ท 33101 และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2524: 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทนคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทนจำนวนข้อมูล

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2524: 75)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทนความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทนผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แบบปรนัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนวณจากสูตร ของ ไรวินเลลี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 249) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	$\sum R$	แทน ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา

2.2 หาความยากง่าย (p) และค่าจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค 27% ของกลุ่มสูง ต่ำ จากตารางสำเร็จของ จุง เตห์ ฟาน (Chun The Fan. 1952: 1 - 32)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	P	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่งๆ นั่นคือสัดส่วนของคนทำถูกกับคนทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ

2.3 หาค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถาม วัดความสนใจต่อวิชาภาษาไทย เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ และตรวจสอบค่า t ตามวิธีแจกแจง t (t -distribution) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539: 185 - 186)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้ t -test แบบ Independent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 162)

3.1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลง ประกอบการสอน กับการสอนแบบปกติ

3.1.2 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน กับการสอนแบบปกติ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

3.2 ใช้ t-test แบบ dependent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 165)

3.2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อน และหลังการทดลอง

3.2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติก่อน และหลังการทดลอง

3.2.3 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อน และหลังการทดลอง

3.2.4 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบปกติก่อน และหลังการทดลอง

$$t = \frac{\sum D}{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}} \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน กับทดสอบหลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับทดสอบหลังการเรียน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัว
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน	ความแตกต่างคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลอง	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
กลุ่มควบคุม	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ
2. การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ Independent
ปรากฏผลในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
จากผลการทดสอบหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	50	53.88	7.29	16.50**
กลุ่มควบคุม	50	44.82	7.78	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่ม
ทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน
ของกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง มา
วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ dependent ได้ผลดัง
ตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองโดยการทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	50	28.06	49.73			21.40**
หลังเรียน	50	53.88	7.29	1291	36897	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ dependent ได้ผลดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	50	29.88	17.94			
				474	12219	22.72**
หลังเรียน	50	44.82	7.78			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทย หลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ Independent ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากผล
การทดสอบหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	50	165.20	66.73	2.87**
กลุ่มควบคุม	50	160.94	43.32	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การเปรียบเทียบความสนใจในวิชา ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่ม
ทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ dependent ได้ผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	50	110.50	58.78	2375	152209	53.05**
หลังเรียน	50	165.20	66.73			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่ม
ทดลอง ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การเปรียบเทียบความสนใจในวิชา ภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ dependent ได้ผลดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	50	108.36	9.41			
				2629	141107	48.54**
หลังเรียน	50	160.94	43.32			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับแบบปกติ
5. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ มีความสนใจเรียนแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน รวมเป็น 300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ดังนี้

1. กลุ่มทดลองจำนวน 50 คน สอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
2. กลุ่มควบคุมจำนวน 50 คน สอนแบบปกติ

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรของสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน โดยผู้วิจัยเลือกเนื้อหา ดังนี้

วรรณคดีเรื่องสามก๊ก ซึ่งเป็นหน่วยใหญ่ แล้วแบ่งเป็นหน่วยย่อย 5 หน่วยดังนี้

1. การอ่านในใจวรรณกรรมวรรณคดีประเภทร้อยแก้ว
2. หลักการพิจารณาวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก
3. การเขียนสรุปความและเล่าเรื่อง
4. การฟังอย่างมีวิจารณญาณ
5. การเขียนสะกดคำ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 15 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เวลาสอน สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 5 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แผนการสอนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และเทคนิคการแต่งเพลงประกอบการสอน ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 15 คาบ

แผนการสอนของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และศึกษาวิธีการเขียนแผนการสอนตามที่กรมวิชาการกำหนดในคู่มือครู ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 15 คาบ

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน โดยศึกษาแนวทางการสร้างข้อสอบจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ และได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาความยากง่าย ได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .35 - .73 และ หาค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.39 หาค่าความเชื่อมั่น (KR - 20) เท่ากับ 0.83

แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ โดยศึกษาแนวทางการสร้างข้อสอบจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 หาค่าอำนาจจำแนกได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.85 - 40.1

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยดำเนินการด้วยตนเอง ทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสอนกลุ่มละ 15 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ใช้เนื้อหาเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนการเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทยจำนวน 40 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ประชุมนิเทศกลุ่มทดลอง เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน

2.1 ดำเนินการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาและระยะเวลาเท่ากันโดยกลุ่มทดลองทำการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน และกลุ่มควบคุมทำการสอนแบบปกติ เป็นเวลากลุ่มละ 15 คาบ

2.2 ทำการทดสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนการเรียน

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย มาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ t-test แบบ Independent Sample ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. ใช้ t-test แบบ Dependent Sample ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง
3. ใช้ t-test แบบ Dependent Sample ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง
4. ใช้ t-test แบบ Independent Sample ในการเปรียบเทียบความสนใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
5. ใช้ t-test แบบ Dependent Sample ในการเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง
6. ใช้ t-test แบบ Dependent Sample ในการเปรียบเทียบความสนใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
5. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวรรณคดีไทย โดยใช้เพลงประกอบการสอน กับการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน กับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กาญจนา นุ่นพันธ์ (2537: 59) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง “ราชาธิราช” โดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อการสอนกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ เนื่องจากการเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนนั้น บรรยากาศในการเรียนเป็นกันเอง สนุกสนาน นักเรียนมีความสุข สบายใจ ผ่อนคลายอารมณ์ ไม่เครียดต่อการคิด และการจดจำเนื้อหา กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าพูด และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม เกิดทักษะกระบวนการกลุ่ม นักเรียนกระตือรือร้น และสนใจที่จะเข้าเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ครูเป็นที่ปรึกษา ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ โดยใช้หลักจิตวิทยาในเรื่องการเสริมแรงทางบวกเป็นตัวกระตุ้น ด้วยการกล่าวชมเชยและให้รางวัล ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้เพลงประกอบการสอนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะศักดิ์ สิ้นทรัพย์ (2530: 59) ที่ได้ทดลองใช้เพลงและเกมประกอบการสอนภาษาไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดลองครั้งนี้ นักเรียนมีความกระตือรือร้น ขวนขวาย ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีมาก บรรยากาศสนุกสนาน นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะเมื่อมีการแสดงออกหน้าชั้นเรียน ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้กำหนดกรอบเวลาเท่านั้น ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าใจในกระบวนการ

การเรียนรู้โดยใช้บทเพลงประกอบด้วยแล้วนักเรียนจึงเรียนอย่างมีความสุขและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า การสอนแบบปกตินั้น ผู้วิจัยได้จัดแผนการสอนโดยใช้วิธีจัดการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม กระบวนการเรียนแบบระดมพลังสมอง สลับกับการเรียนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามหรือตอบคำถามด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ พยายามชักจูงให้การสนทนานั้นอยู่ในประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคู่มือการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการที่กล่าวว่า การสอนตามคู่มือนี้ใช้วิธี บรรยาย อธิบาย ชักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม การดำเนินการสอนในแต่ละคาบใช้วิธีการหลายๆ อย่าง ควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหา (กองวิจัยทางการศึกษา. 2536: 22) ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงลำดับขั้นตอนของการเกิดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น เรียนรู้ถึงการคิด วิเคราะห์ วิจรณ์ และได้ฝึกการตีความจากบทเพลง การอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนกล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และที่สำคัญมีการใช้สื่อที่ทันสมัย เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสสร้างผลงาน และนำเสนอผลงานได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติมีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

ผลการทดลองพบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เพลงประกอบการสอนนั้น ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของโพเวลล์ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533: 38; อ้างอิงจาก Powell. 1963: 330) ที่กล่าวว่าเด็กมีความสนใจในการเรียน จะทำให้เกิดการตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น มีสมาธิในการเรียนสามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้ตลอดและส่งผลให้เกิดความสามารถ ในการเรียนเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530: 55) ที่ทดลองใช้เกมและเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เปรียบเทียบกับการสอนแบบปกติ พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนทุกคนมีความสุขกับการเรียน ไม่เบื่อหน่ายและเกียจคร้านต่อการเรียน เป็นเพราะกิจกรรมในการเรียนโดยใช้เพลงประกอบนั้นเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจ บรรยากาศเป็นกันเอง สนุกสนาน เพลิดเพลิน นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส ผ่อนคลายความตึงเครียด สนใจการเรียนและมีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น ทุกคนให้ความร่วมมือกันแสดงความคิดเห็น ช่วยกันคิด ช่วยกันทำซึ่งเป็นกระบวนการกลุ่ม ครูคอยชี้แนะ ให้คำแนะนำ และอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีความสนใจในการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ ก็คือ ในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาในบางส่วนจะถูกนำไปแต่งเป็นเพลงใส่ทำนองที่นักเรียนชื่นชอบ และได้ฝึกการร้องเพลงร่วมกัน นอกจากนั้นบรรยากาศในการเรียนยังเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้พบกับสิ่งที่สัมผัสได้ สื่อการสอนจะเป็นไปในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยมากขึ้น

จากสมมติฐานข้อที่ 5 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ดังคำกล่าวของ แคทซ์ (Katz) ที่กล่าวว่าบุคคลจะเปลี่ยนแปลงความสนใจและเจตคติเมื่อเขาเห็นประโยชน์ที่เขาจะได้รับเพิ่มขึ้น (ประสาธน์ อิศรางกูรดิ. 2523: 183) ดังนั้น เมื่อนักเรียนเห็นว่าเกมและเพลงทำให้สนุกและคลายเครียดได้นักเรียนจึงมีความสนใจมากขึ้น การสอนจะประสบความสำเร็จได้ดี ก็ด้วยการให้เด็กมีความสนใจในวิชาที่เรียนเสียก่อน เพื่อเป็นการส่งเสริม หรือเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน

การวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนมีความสุขสนุกสนาน มุ่งมั่นที่จะสร้างผลงานด้วยการใช้เพลงเป็นส่วนประกอบในบทเรียน ทุกคนแบ่งหน้าที่กันทำ ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ตั้งใจ และรับผิดชอบในส่วนของแต่ละคนที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมของเพื่อนได้ ให้ความสำคัญในการเรียนทุกครั้ง มีการเตรียมความพร้อมในการเรียน ครูไม่ต้องให้คำแนะนำมาก เป็นเพียงผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สร้างความมั่นใจ และเป็นแรงจูงใจให้กับนักเรียนจนนักเรียนสามารถแสดงออกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงส่งผลให้ ความสนใจในวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงประกอบการสอนหลังการทดลองสูงขึ้น

จากสมมติฐานข้อที่ 6 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสนใจแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความความสนใจในวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า เป็นเพราะการสอนของสถานศึกษานั้นเป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างตั้งใจ ในบางกิจกรรมนักเรียนต้องเข้าห้องสมุดค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง บางครั้งต้องจัดกิจกรรมกลุ่มกันเองตามเนื้อหาที่เรียน โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษา การจัดกลุ่มมีหลากหลายวิธี เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้ากับสังคมในหมู่มากได้อย่างมีความสุข และประการหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูผู้สอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด ครูใช้หลักประชาธิปไตยในการสอน เปิดโอกาสให้มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและให้โอกาสแสดงกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นเพราะ สื่อการสอนที่หลากหลาย นักเรียนมีโอกาสได้สัมผัสแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ สภาพการที่แท้จริง สถานที่ที่ปรากฏทั้งในอดีตและปัจจุบันในบางกิจกรรม นักเรียนมีโอกาสที่แสดงถึงศักยภาพของตนด้วยการสร้างสื่อการสอนที่ทันสมัยและสัมพันธ์กับบทเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้เสนอไปแล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การนำเพลงมาประกอบการสอนวรรณคดีไทยนั้น ควรเลือกเพลงที่มีประโยชน์ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย ความสนใจของนักเรียน และทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความจำในบทเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องแรงจูงใจที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาวรรณคดีไทย

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนภาษาไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับวิธีสอนรูปแบบอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษาภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา นุ่นพันธ์. (2527). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชาราชโดยใช้เพลงเป็นสื่อกับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กุลวรา ชูพงษ์ไพโรจน์. (2539, พ.ย. 2539 – เม.ย. 2540). สอนภาษาไทยอย่างไรให้สนุก, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 1(2): 8 – 13.
- จันทร์ จันกระจ่าง. (2538). การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการอ่านและความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างมีระบบและฝึกการอ่าน แบบความเรียง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ โพธิ์ดา. (2530). การศึกษาผลการสอนโดยใช้เพลงทำนองพื้นเมืองของไทยประกอบกับการสอนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากลประกอบการสอนเรื่อง ความสามัคคีในระดับชั้นปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยพฤกษ์มาลา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา กุลธวัชชัย. (2530). การทดลองสอนแบบนาฏการในวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร รูปน้อย. (2540). การจัดนันทนาการสำหรับกิจกรรมยุวกาชาด. ใน เอกสาร ประกอบการอบรมศูนย์พลศึกษาและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2525). ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.
- ไทรเทพ โห้โก๋. (2533). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาไทยและความ สนใจในวิธีสอน ฟัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการฟังจากแบบบันทึกเสียง และจากการอ่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญ การวิวัฒนาศิริกุล. (2528). แตรวงกับชาวเชียงใหม่. มติชน ฉบับพิเศษ (วงโยธวาทิตมง ฟোর্ต แชมป์โลก 85). กรุงเทพฯ.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญปลุก สิทธิไทย. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา ภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จ รูปการตูนกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาธ อีสปริดา. (2538). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- ปราโมทย์ ไวยกุล. (2540). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชา ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปริญัฒร พรหมศรี. (2535). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการ เขียน และความเข้าใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ การสอนด้วยวิธีการตามรูปแบบของเอริกา (Erica Model) และวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะศักดิ์ สิ้นทรัพย์. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกม และเพลง ประกอบการสอน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2523). จิตวิทยาสำหรับชีวิต. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรธิพา พานิชชีวะกุล. (2538). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการ ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีกรวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบ ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2515). เวนิชาวนิช. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- มัลลิการ์ พงษ์ปริตร. (2527). การสอนเพื่อตอบสนองสภาพมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- ยุพิน พิพิธกุล. (2522). การใช้เพลงประกอบการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชดา ชำครุฑ. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความ
สนใจในการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3
วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอน
ตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ศุภจตุรัส. (2534). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการ
เขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับ
ยอด (TLE) กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรวัตร กัญญา. (2537). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการ
เขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วย
วิธีสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
----- (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก ภาควิชาวัดผลและวิจัย
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วนิช บรรจง; และคนอื่นๆ. (2516). จิตวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์
วัชร ทรัพย์มี. (2520). การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2534). ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ. เอกสาร
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงบ ลักษณะ. (2534, มกราคม - มีนาคม). แนวคิดนานาประการในการจัดการเรียนการสอน
เชิงกระบวนการ. สารพัฒนาหลักสูตร. 10(104) : ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สมเดช อารีย์สวัสดิ์. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสนใจที่มีต่อวิชา
ภาษาไทยและความเชื่อมั่นตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้
บทบาทสมมติ กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร มั่นตสุตร. (2536). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา

- สมพล ฐปฐา. (2525). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยที่สอนด้วยการบรรยายโดยใช้และไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภช รอดบุญ. (2518). สังคีตนิยมเบื้องต้นว่าด้วยเพลงคลาสสิก. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- สมศักดิ์ ชำนาญกิจ. (2523). การใช้เพลงประกอบการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สังเวียน สถษติกุล. (2521). วิธีสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2524, กันยายน). แนวการสร้างเครื่องมือความสนใจ. วารสารวัดผล การศึกษา. หน้า 7 – 13.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. (2523). การวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน. ใน เอกสารประกอบ ชุดวิชาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: บริษัทมวลชลจำกัด.
- สุจิต เพียรชอบ; และ สายใจ อินทร์พรชัย. (2525). กิจกรรมร่วมหลักสูตรวิชาภาษาไทย, คู่มือครูวิชาภาษาไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มงคลการพิมพ์.
- . (2536). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดใจ ทศพร; และ โชดก เก่งเขตรกิจ. (2539). หนังสือเรียนศิลปะศึกษา ศ. 101, ศิลปะกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุโท เจริญสุข. (2522). หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพฯ: แพร์พิตา.
- โสภา ท่าเรือพลี. (2525). การใช้บทเพลงการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ธรรมรงวุฑ์. (2527). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ที่เรียนโดยใช้เกมและไม่ใช้เกม. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนมัธยม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. (2523). การวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

อดุลย์ศักดิ์ ดวงคำน้อย. (2538, ตุลาคม-ธันวาคม). ครูเรา : อย่าเอาแต่นอน. สารพัฒนา
หลักสูตร. 14(123): 28 – 29.

อรสา ภูมิรพี ปุกหุต. (2521, เมษายน). ครูช่วยคิด : การสอนเพลงแก่เด็ก. วิทยาสาร.
ปีที่ 29: 34 – 35.

อาคม จันทรสุนทร. (2527). *การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

Dewey, John. (1959). *Dictionary of Education*. New York : Philosophical Library.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-hill
Book Co.

Irene, S. Corromina. (1995). An Original Approach to the Teaching of Song in the
Classroom. in *English Teaching Forum*. 12: 28.

Powell, Marvin. (1963). *The Psychology of Adolescence*. New York: The Bobless
Merril Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลอง

รหัสวิชา 333101 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น ม. 3/..... EP 3/....
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549
หน่วยย่อยเรื่อง การสะกดคำ (2 คาบ คาบละ 50 นาที)

มาตรฐาน

- ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
- ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
- ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกใน โอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
- ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
- ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน
- ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

อธิบายคำและความสัมพันธ์ของคำได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. หลักการเขียนคำที่ออกเสียง อำ และการเขียนคำพ้องเสียง
2. หลักการเขียนตัวการันต์และการใช้ไม้ทัณฑฆาต

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถเขียนคำที่ออกเสียง อำ คำพ้องเสียง คำที่ใช้ตัวการันต์และไม้ทัณฑฆาตได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

นักเรียนมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะนำหลักการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

สาระการเรียนรู้

1. คำที่ออกเสียง อำ คำพ้องเสียง
2. คำที่ใช้ตัวการันต์และไม่ทัณฑฆาต

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมกันร้องเพลงภูกระดัง จากจอภาพ LCD

ขั้นสอน

1. จากเนื้อเพลงนักเรียนสังเกตคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต และคำที่ออกเสียงอำ
2. นักเรียนศึกษาหลักสังเกตคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ และคำพ้องเสียง จากใบความรู้
3. ให้แต่ละกลุ่มไปหาเนื้อเพลงที่มีคำใช้ไม่ทัณฑฆาต หรือคำพ้องเสียง หรือ คำที่ออกเสียงอำ กลุ่มละ 1 เพลง ตามที่นักเรียนชอบเพื่อนำเสนอในคาบต่อไป
4. ครูแนะนำการเลือกเพลงที่จะนำเสนอเพื่อประเมินผลในคาบต่อไป

ขั้นสรุป

นักเรียนศึกษาหลักสังเกตคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ และคำพ้องเสียง

คาบที่ 2 ใช้กระบวนการเรียนรู้สร้าง ความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นนำ

ครูสาธิตการร้องลำตัด เพลง “ คำที่มีการันต์ ”

ขั้นสอน

1. นักเรียนออกนำเสนอผลงานของกลุ่มโดยครูจับฉลากตามลำดับ
2. ในขณะที่กลุ่มออกมานำเสนอผลงานนั้นสมาชิกในกลุ่มต้องสามารถ ร้องเพลงที่กลุ่มตนนำเสนอได้ทุกคนและต้องร้องนำเพื่อนๆ ที่เป็นผู้ฟังให้ร้องตามด้วย
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มสลับกันนำเสนอกิจกรรมให้เพื่อนๆ กลุ่มอื่นทำด้วยการ หาคำที่มีไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ หรือคำพ้องเสียงจากบทเพลง
4. นักเรียนและครูอภิปรายสรุปคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาตและคำที่ออกเสียงอำ จากเรื่องสามก๊ก และบันทึกลงในใบงาน

ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนเล่นเกมหาคำศัพท์จากแบบฝึกกิจกรรม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องการใช้ไม้ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียง อ่า
2. ใบความรู้คำพ้องเสียง
3. แบบใบงาน
4. เครื่อง LCD คาราโอเกะ

การวัดและประเมินผล

วิธีวัด

1. ตรวจจากใบกิจกรรม
2. สังเกตจากความสนใจและการทำงาน
3. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

เครื่องมือวัด

1. ใบกิจกรรม
2. ใบประเมินพฤติกรรม

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ครูผู้สอน.....

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ EP 3

รหัสวิชา ท 33101

รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้

เรื่อง หลักการใช้คำที่ออกเสียงอำ คำพ้องเสียง และการันต์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- หลักการเขียนคำที่ออกเสียง อำ และการเขียนคำพ้องเสียง
- หลักการเขียนตัวการันต์และการใช้ไม้ทัณฑฆาต

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะนำหลักการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

หลักการเขียนคำที่ออกเสียงอำ คำพ้องเสียง และการันต์

การเขียนคำที่ออกเสียงอำ

คำที่ออกเสียง อำ สามารถเขียนได้หลายรูปแบบ คือ อำ อำม อัม และ -รรม
ดังนั้น จึง มีหลักสังเกตและวิธีใช้ต่างกันดังนี้

1. หลักการใช้ อำ

1.1 ใช้กับคำที่เป็นคำไทยทั่วๆ ไป เช่น กำ ขำ คำ จำ ทำ ฯลฯ

1.2 ใช้กับคำที่มาจากภาษาเขมร เช่น ตำบล ตำรวจ ชำนาญ บำนาญ

อำเภอกำสรวล ทำเนียบ สำคัญ ชำรุด ดำเนิน จำเรียม บำเพ็ญ อำนาจ จำหน่าย ฯลฯ

1.3 ใช้กับคำแผลงเป็นแผลงพยัญชนะ เช่น

กัน	แผลงเป็น	กำนัน	เกิด	แผลงเป็น	กำเนิด
ขจร	แผลงเป็น	กำจร	ขลัง	แผลงเป็น	กำลัง
ครบ	แผลงเป็น	คำรบ	จง	แผลงเป็น	จำנג
จน	แผลงเป็น	จำนน	จง	แผลงเป็น	จำนอง
จำ	แผลงเป็น	จำนำ	เจาะ	แผลงเป็น	จำเพาะ
เจียน	แผลงเป็น	จำเนียร	แจก	แผลงเป็น	จำแนก
ช่วย	แผลงเป็น	ชำระ้วย	ชะ	แผลงเป็น	ชำระ
ดริบ	แผลงเป็น	ตำริบ	ตรา	แผลงเป็น	ตำรา
ติ	แผลงเป็น	ตำหนิ	แต่ง	แผลงเป็น	ตำหน่ง

ทรุด	แผลงเป็น	ชำรุด	ท่าย	แผลงเป็น	ทำน่าย
ปรุง	แผลงเป็น	บำรุง	เปรอ	แผลงเป็น	บำเรอ
พึก	แผลงเป็น	พำนึก	แสดง	แผลงเป็น	สำแดง
สวย	แผลงเป็น	สำรวย	เสียง	แผลงเป็น	สำเนียง
อาจ	แผลงเป็น	อำนาจ	อวย	แผลงเป็น	อำนวย
ดับ	แผลงเป็น	ลำดับ	เพ็ญ	แผลงเป็น	บำเพ็ญ ฯลฯ

1.4 ใช้กับคำที่มาจากภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาบาลีและสันสกฤต เช่น ตำมะหงง
กำมะหยี่ กำปั้น กำมรงค์ กำมhit ฯลฯ

2. หลักการใช้ อ้าม

ใช้กับคำแผลงที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตที่มีเสียงสระ อะ นำหน้า และมี
ม เป็นตัวตาม สังเกตง่าย ๆ ก็คือ จะเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย “อม” เช่น อมฤต ไทยเราเขียนว่า
อ้ามฤต, อมัตย์ ไทยเราเขียนว่า อ้ามัตย์, อมhit ไทยเราเขียนว่า อ้ามhit , อมรินทร์
ไทยเราเขียนว่า อ้ามรินทร์ เป็นต้น

3. หลักการใช้ อัม

3.1 ใช้กับคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตที่ออกเสียง อะ และมี ม เป็น
ตัวสะกด เช่น สัมผัส สัมมนา สัมปทาน คัมภีร์ อัมพาด สัมฤทธิ์ อุปถัมภ์ ฯลฯ

3.2 ใช้กับคำที่มาจากภาษาอังกฤษ เช่น กิโลกรัม อัลบั้ม บั้ม ฯลฯ

4. หลักการใช้ – รรม

ใช้กับคำในภาษาเขมรที่ใช้ ร (ร เราะ) และมีตัว ม เป็นตัวตาม เช่น
กรม-กรรม, ธรรม-ธรรม

การเขียนคำพ้องเสียง

คำพ้อง หมายถึง คำ 2 คำ ที่เขียนอย่างเดียวกัน เรียกว่า คำพ้องรูป หรือ คำ 2 คำ
ที่ออกเสียงอย่างเดียวกัน เรียกว่า คำพ้องเสียง

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน และความหมายก็ต่างกัน
ด้วย เช่น เสมา อ่านว่า เส-มา หมายถึง ซึ่งต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบหนา มีหนามที่ใบ,
รูปเครื่องหมายปักเขต หรือตั้งเรียงกันอยู่บน
กำแพง

เสมา อ่านว่า สะ-เหมา หมายถึง หญ้า

เพลลา อ่านว่า เพลา หมายถึง แกนสำหรับสอดในดุมรถหรือดุมเกวียน
กล่าวคือ แกนสำหรับให้ล้อหมุนหรือ
ใบจักรหมุน

เพลลา อ่านว่า เพ-ลา หมายถึง กาล , คราว , หน

กรี อ่านว่า กรี หมายถึง กระดุกแหลมที่หัวกุ้ง
คำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียงอย่างเดียวกัน แต่เขียนไม่เหมือนกัน และ
 ความหมายก็ต่างกันด้วย เช่น กาญจน์ กาน กานต์ กานท์ การ การณ์ การย์ กาล
 ภาพ

กาญจน์	หมายถึง	ทอง, เงิน, สมบัติ
กาน	หมายถึง	สัตว์กา, บอด (ตาบอด)
กาน	หมายถึง	ตัด, พัน (ใช้สำหรับการตัดพันกิ่งไม้เพื่อให้สวยงาม)
กานต์	หมายถึง	ที่รัก, ที่ชอบ, ที่ใคร่, งาม, น่ารัก
กานท์	หมายถึง	บทกลอน
การ	หมายถึง	กิจ, งาน, หน้าที่, ธุระ, สิ่งที่ทำ เช่น การกิน การนอน
การณ	หมายถึง	ลักษณะ, เหตุ, มูล, เค้า เช่น เหตุการณ์
การย์	หมายถึง	งาน, หน้าที่, กิจ, ธุระ
กาล	หมายถึง	เวลา, ครั้ง คราว, หน เช่น กาลเวลา กาลเทศะ
ภาพ	หมายถึง	ดำ

กรรม กัณฐ์ กัณท์ กัณ กัณต์ กัลป์ กัลย์

กรรม	หมายถึง	หุ เช่น กุมภกรรม
กัณฐ์	หมายถึง	คอ เช่น ทศกัณฐ์
กัณท์	หมายถึง	การกำหนด, ส่วน, ท่อน, ก้อน, ภาค, ชิ้น
กัณ	หมายถึง	ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง แทนชื่อรวมกัน แทนชื่อผู้พูด
ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง ห้าม กัณ บัง, ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ขยายกริยา ให้รู้ว่า มี		
ผู้กระทำตั้งแต่ 2 ขึ้นไป เช่น ตีกัณ พุดกัณ		
กัณต์	หมายถึง	ตัด, โกง, บั่น, หมุน, กรอ
กัลป์	หมายถึง	กาลกำหนด ยุคทั้งสี่ คือ กฤตยุค เตรตายุค
		ทวาปรยุค กัลยยุค
กัลย์	หมายถึง	งาม, ดี

ขรรค์ ขัณฑ์ ขัน ขันธ

ขรรค์	หมายถึง	แรด, ศัสตราชนิดหนึ่งมีคม 2 ข้างรูปคล้ายหอก
ขัณฑ์	หมายถึง	ภาค, ตอน, ส่วน, เขตแดน, เขตแดนส่วนหนึ่งๆ
ขัน	หมายถึง	ภาชนะตักน้ำชนิดหนึ่ง, ทำให้ตึง, ทำให้แน่น, นำหัวเราะ
ขันธ	หมายถึง	ตัว, หมู่, กอง, พวก, ลำดับ, หลัง, ส่วนหนึ่งๆ ของรูป
กับนามที่แยกออกเป็น 5 กอง คือ รูป เวทนา สัญญา		
สังขาร วิญญาณ ซึ่งเรียกว่าขันธ 5		

จรรย จัณท์ จัน จันทร จันท์

จรรย	หมายถึง	ความประพฤติ, กริยาที่ควรประพฤติ เช่น พรหมจรรย
จัณท์	หมายถึง	ดูร้าย, หยาบช้า, เกรี้ยวกราด, จุก เช่น น้ำจันท์
จัน	หมายถึง	ไม่ยืนต้นหนึ่ง มีผลกลมๆ แบนๆ เมื่อสุกมีสีเหลือง หอม รับประทานได้
จันทร	หมายถึง	ดวงเดือน เช่น ดวงจันทร์ วันจันทร์
จันท์	หมายถึง	ต้นไม้จำพวกหนึ่งมีหลายชนิด มีแก่น ดอก และผล หอมใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม

ทณท์ ทน ทนต์

ทณท์	หมายถึง	อาชญา, โทษ, ไม้, ไม้เท้า, ตะบอง เช่น ทณทมาต ทณทกรรม
ทน	หมายถึง	เท่า, ถึง เทียม, เร็วเท่า เช่น ทนใจ ทนได
ทนต์	หมายถึง	ฟัน, งาช้าง เช่น ทนต์แพทย์

ธรรม ธัญ

ธรรม	หมายถึง	คุณความดี, ความชอบ, คำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา, ความจริง, ปัญญา เช่น ธรรมจริยา ธรรมจิริยา ธรรมเนียม ธรรมศาสตร์
ธัญ	หมายถึง	ข้าวเปลือก เช่น ธัญเขต ธัญพืช

หัย ไทย ไทย ไธ ไธย

หัย	หมายถึง	คำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤต เช่น หทัย อุทัย
ไท	หมายถึง	ผู้เป็นใหญ่ เช่น อร์ไท
ไทย	หมายถึง	ชาวไทย, ความมีอิสระในตัว, ความไม่เป็นทาส เช่น ไไทยน้อย ไไทยใหญ่ ไไทยทาน
ไธ	หมายถึง	คำไทยที่มาผสมกับภาษาบาลีสันสกฤต เช่น พุทฺธไธศวรร์
ไธย	หมายถึง	คำที่มาจากภาษาบาลีที่ออกเสียงสระเอ , มี ย เป็น ตัวสะกด และมี ย ตาม (เอยย) เมื่อนำมาใช้ใน ภาษาไทย แปลงเป็น “ไธย” เช่น นามากิไธย

นัย ใน ไน ไนย

นัย	หมายถึง	การประพฤติ, มรรยาท, อาการ, ระเบียบ, เล่ห์, ข้อสำคัญ เช่น ความนัย
ใน	หมายถึง	ตรงกันข้ามกับนอก เช่น ภายใน ในห้อง
ไน	หมายถึง	เครื่องสำหรับปั่นฝ้ายหรือไหม

ไอย	หมายถึง	คำที่มาจากภาษาบาลีที่ออกเสียงสระเอ, มี ย เป็นตัวสะกด และมี ย ตาม (เอยย) เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย แปลงเป็น “ไอย” เช่น ภูวไอย
-----	---------	--

บาด บาด บาดร บาท บาศ บาศก์

บาด	หมายถึง	ทำให้เป็นแผลด้วยของมีคม , เจ็บ , ระคาย , แผล เช่น บาดเจ็บ บาดใจ บาดทะยัก
บาด	หมายถึง	ตก, ตกไป มักใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น บิณฑบาต อสนีบาต
บาดร	หมายถึง	ภาชนะสำหรับดื่ม, คนโท, ถ้วย ภาชนะแห่งนักบวชสำหรับรับประทานอาหาร
บาท	หมายถึง	เท้า, ส่วนหนึ่งในบทประพันธ์ เช่น บาทบงสุ์ บาทยุคล
บาศ	หมายถึง	บ่วง
บาศก์	หมายถึง	ลูกเต๋า, ลูกสกา เช่น ลูกบาศก์

พัชร พัฒน์ พัด พัทธ์ พัทธ พัสตร์ ภัจ ภัต (ภัตร) ภัทร ภัสม์

พัชร	หมายถึง	แก้ว แปลงมาจาก วัชร
พัฒน์	,,	ความเจริญ
พัด	,,	เครื่องโบกหรือกระพือลม, โบก, หมุน เช่น พัดลม
พัทธ์	,,	ผูก, ติด, เช่น พัทธสีมา
พัทร	,,	ต้นพุทรา
พัสตร์	,,	ผ้า
ภัจ	,,	คนรับใช้ คนใช้
ภัต	,,	ผู้ภัคดี, สวาก, อาหาร, ข้าวสุก เช่น ภัตตาคาร
ภัทร	,,	ดี, เจริญ, งาม, ประเสริฐ
ภัสม์	,	เถา, รุขี, ทำให้แหลกละเอียด เช่น ภัสมรุลี

พรรค พรรณ พัน พันธ์ พันธุ์ ภัณฑ์

พรรค	หมายถึง	พวก, หมู่ตอน
พรรณ	,,	สี, ผิว, ชนิด เช่น พรรณราย
พัน	,,	ชื่อตำแหน่งหัวหน้านายเวรในกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกลาโหม วัดโดยรอบ
พันธ์	,,	ผูก, มัด, ตรึง
พันธุ์	,,	เชื้อสาย, วงศ์วาน, เทือกเถา, เหล่ากอ, พืช
ภัณฑ์	,,	สิ่งของ, เครื่องใช้ เช่น พิพิธภัณฑ์

มาด มาตร มาศ มาส

มาด	หมายถึง	มุ่ง, หมายถึง, คาดไว้
มาตร	,,	ประมาณ, การนับ, แม้ว่า เช่น มาตรวัดน้ำ มาตรแม่นยำ
มาศ	,,	ทอง, ของมีค่า
มาส	,,	พระจันทร์, เดือน

ศัลย์ สรร สรรค์ สรรพ์ สัน สันต์

ศัลย์	หมายถึง	หอก, ทวน, อาวุธปลายแหลมอื่นๆ เช่น ศัลยกรรม
สรร	หมายถึง	เลือก, คัด เช่น เลือกสรร เสกสรร
สรรค์	,,	การสร้าง, สิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ เช่น สังสรรค์ สร้างสรรค์ รังสรรค์
สรรพ	,,	ทุกอย่าง, ทั้งหมด
สัน	,,	สิ่งที่มีลักษณะสูงชันเป็นแนวยาว, ส่วนหนาแห่งมีดหรือขวาน ซึ่งอยู่ตรงข้ามกัน คม เช่น สันเขา สันหลัง สันดอน
สันต์	,,	เจียบ, สงบ, สงัด เช่น สุขสันต์ เกษมสันติ

ศาสตร์ ศาสน์ สาด สาด สารท

ศาสตร์	หมายถึง	ตำรา, วิชา เช่น วิทยาศาสตร์
ศาสนา	,,	คำสั่งสอน, ลัทธิ, ความเชื่อถือ เช่น ศาสนาพุทธ
สาด	,,	เสื่อ, ชัดน้ำไป, เทน้ำรดหรือใส่ เช่น สาดเลน สาดน้ำ
สารท	,,	ยินดี, สำราญ
สารท	,,	เทศกาลทำบุญสิ้นเดือนสิบ

การเขียนตัวการันต์และการใช้ไม้ทัณฑฆาต

ไม้ทัณฑฆาต หรือตัวการันต์ ใช้เขียนไว้ข้างบนตัวอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง กล่าวคือ ตัวอักษรใดที่มีตัวการันต์อยู่ เราจะไม่นำออกเสียงตัวอักษรนั้น คำที่มีตัวการันต์ส่วนมากไม่ใช่คำไทยแท้ แต่เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงมีหลักการใช้ตัวการันต์ดังนี้

1. คำที่มาจากภาษาอังกฤษคำใดที่ต้องการรักษารูปศัพท์เดิมไว้ก็ให้ใส่ตัว

การันต์ลงบนตัวอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง ทำให้อ่านสะดวกขึ้น เช่น

Farm	เมื่อต้องการรักษารูปศัพท์เดิม จึงใส่ตัวการันต์ กลายเป็น ฟาร์ม อ่านว่า ฟาม
Film	” ” ” ฟิล์ม ” ฟิม
tent	” ” ” เต็นท์ ” เต็น
column	” ” ” คอลัมน์ ” คอ-ลัม
cartoon	” ” ” การ์ตูน ” กา-ตูน

concert	"	"	"	คอนเสิร์ต	"	คอน-เสิด
communist	"	"	"	คอมมิวนิสต์	"	คอม-มิว-นิต

2. คำใดที่มีพยัญชนะหลายตัวอยู่หลังตัวสะกด ถ้าไม่ต้องการออกเสียงพยัญชนะตัวนั้นให้ใส่ตัวการันต์กำกับไว้ที่พยัญชนะตัวท้ายสุด เช่น อินทร์ ภาพยนตร์ จันทร อักษรศาสตร์ กาสาวพัสตร์ กาญจน์ จันทร สัญลักษณ์ สายสัญญาณ พิเรนทร์ ฯลฯ

3. คำใดมีพยัญชนะตัวสะกดเป็นตัวควบกล้ำ มักจะไม่ใช้ตัวการันต์ เช่น จักร เพชร บพิตร จันทร มิตร บาตร พุทธ สมักร ฯลฯ

ข้อสังเกต

คำที่มาจากภาษาอังกฤษหรือคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต บางคำมีตัวการันต์ บางคำไม่มีตัวการันต์ จึงควรสังเกตและจำคำเหล่านี้ไว้ เช่น

กรรมสิทธิ์	ต้องมี ธิ์	ทรัพย์สิน	ไม่ต้องมี ธิ์
เครื่องยนต์	ใช้ ต์ ไม่ใช่ ตรี	รถยนต์	ใช้ ต์ ไม่ใช่ ตรี
ภาพยนตร์	ใช้ ตรี ไม่ใช่ ต์	เครื่องสำอาง	ไม่มี ค์
โครงการ	ไม่มี ณ์	แผนการ	ไม่มี ณ์
รูปการ	ไม่มี ณ์	หลักการ	ไม่มี ณ์
แถลงการณ์	ต้องมี ณ์	ประสบการณ์	ต้องมี ณ์
อุดมการณ์	ต้องมี ณ์	อุปติการณ์	ต้องมี ณ์
พฤติการณ์	ต้องมี ณ์	ภาวะการณ์	ต้องมี ณ์
เหตุ การณ์	ต้องมี ณ์	สถานการณ์	ต้องมี ณ์
สภาวะการณ์	ต้องมี ณ์	สังเกตการณ์	ต้องมี ณ์
รักษาการ	ที่แปลว่า	ปฏิบัติหน้าที่แทนชั่วคราว	ไม่มี ณ์
รักษาการณ์	"	ดูเหตุการณ์	มี ณ์
รู้เท่าไม่ถึงการณ์	"	รู้ไม่เท่าทันเหตุการณ์	มี ณ์
วิกฤตการณ์, วิกฤติกาล	ที่แปลว่า	เหตุการณ์อันวิกฤติ	ใช้ การณ์ ไม่ใช่ กาล
วิกฤตกาล, วิกฤติกาล	ที่แปลว่า	เวลาอันวิกฤติ	ใช้ กาล ไม่ใช่ การณ์
จตุสดมภ์	ต้องมี ภ์	ปล้นสะดม	ไม่มี ภ์
จักรพรรดิ	ไม่ต้องมี ด้	จักรวรรดิ	ไม่ต้องมี ด้
เจดีย์ทิศ	ต้องมี ัย	เจดีย์สถาน	ไม่ต้องมี ัย
จ้านง	ไม่มี ค์	ดำรง	ไม่มี ค์
ขำรง	ไม่มี ค์	ขำรงค์	มี ค์
รุดงค์	มี ค์	โจทก์จำเลยใช้ ัก	ไม่ใช่ ัย
โจทย์เลข	ใช้ ัย ไม่ใช่ ัก	โจษจัน	ไม่มี ัย

ฉันญาติ	ไม่มี ท์	เซวณ	ต้องมี ณ์
เซ็นชื่อ	ไม่ต้องมี ต์	ลายเซ็น	ไม่ต้องมี ต์
เปอร์เซ็นต์	ต้องมี ต์	ดาวดึงส์ ต้องใช้ ส์	ไม่ใช่ ษ์
ดูล	ไม่ต้องมี ย์ เช่น ดูลการค้า ดูลการชำระเงิน		ดูลอำนาจ ขาดดูล
	ได้ดูล งบดูล ถ่วงดูล		
ดุษณี	ไม่มี ย์	นหนรี	ไม่มี ย์
อินทรี	ที่แปลว่า ปลา ไม่มี ย์	อินทรีย์	ร่างกายและจิตใจ มี ย์
อินทรียวตฤ	ไม่มี ย์	นัยน์ตา	ต้องมี ณ์
นิรณ	ต้องมี ณ์	อวารณ	ต้องมี ณ์
สังวร	ไม่มี ณ์	นิเวศวิทยา	ไม่มี ณ์
ไนต์คลับ	ต้องเป็น ต์ ไม่ใช่ ท์	บ่วงบาศ	ไม่มี ัก
ลูกบาศก์	ต้องมี ัก	บังกะโล	ไม่มี ว์
ไทรยางค์	ต้องเป็น ค์ ไม่ใช่ ค์	ปฐมนิเทศ	ไม่มี ัก หรือ ณ์
มัตถุเทศก์	ต้องเป็น ัก ไม่ใช่ ณ์	ศึกษานิเทศก์	ต้องเป็น ัก
ปรัศมี	ไม่มี ย์	ปรารมภ์ ต้องเป็น ภั	ไม่ใช่ ณ์ หรือ ย์
รื่นรมย์	ใช้ ย์ ไม่ใช่ ณ์	อภิรมย์	ใช้ ย์ ไม่ใช่ ณ์
อารมณ	ใช้ ณ์ ไม่ใช่ ย์	เจตนาารมณ ใช้ ณ์	ไม่ใช่ ย์
ปาฏิหาริย์	ต้องเป็น ริย์ ไม่ใช่ ร์ย	ผลลัพธ์ ต้องเป็น ธ์	ไม่ใช่ ย์
ผลานิสงส์	ต้องเป็น ส์ ไม่ใช่ ฌ์	อานิสงส์ ใช้ ส์	ไม่ใช่ ฌ์
พาณิข, วาณิข	ที่แปลว่า พ่อค้า ไม่มี ย์	พาณิขย์, วาณิขย์	การค้า ต้องมี ย์
เพลิงกัลป์	ต้องมี ป์	ภวังค์	ต้องมี ค์
มหาหิงคุ์	ต้องเป็น คุ์ ไม่ใช่ ค์	มหิงส์	ต้องเป็น ส์ ไม่ใช่ ค์
มัธยัสถ์	ต้องเป็น ถ์ ไม่ใช่ ธ์	มีดมน	ไม่ใช่ ธ์ หรือ ต์
ย่อมเยา	ไม่มี ว์	เยาวิชัย	มี ว์
รังสรรค์	ต้องมี ค์	สังสรรค์	ต้องมี ค์
สร้างสรรค์	ต้องมี ค์	เลือกสรร	ไม่มี ค์
เสกสรร	ไม่มี ค์	สีสน	ไม่มีตัวการันต์
รังสฤษฏ์	ใช้ ฎ์ ไม่ใช่ ด้	ลิขสิทธิ	ต้องใช้ ธิ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ EP 3

รหัสวิชา ท 33101

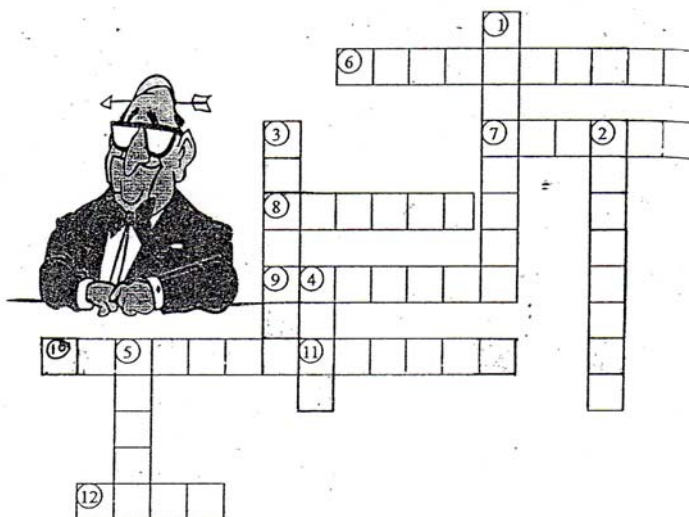
รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 1

เรื่อง หลักการใช้คำที่ออกเสียงอำ คำพ้องเสียง และการันต์

ให้นักเรียนหาคำศัพท์จากความหมายที่กำหนดให้เติมลงในตารางให้ถูกต้องโดยช่องที่ระบายสีดำ หมายถึง มีสระกำกับอยู่ด้านบนและด้านล่าง หรือมีรูปวรรณยุกต์และไม้ทัณฑฆาตกำกับอยู่

แนวตั้ง

1. การกล่าวปฏิญาณต่อสิ่งศักดิ์
2. ปะปนกันรุนแรง
3. แสดงกิริยาพลอยรับรู้เห็นกับเขาด้วย
4. อาการที่หน้าคว่ำหัวปักลง
5. ไม้ที่ออกผลนอกฤดูกาล

แนวนอน

6. ล่วงเกิน อาจเอื้อม
7. ทำอย่างลวกๆขาดความรอบคอบ
8. ซ่อนก ซื่อไม่เถาและชื่อเพลงไทยชนิดหนึ่ง
9. บ้านเรือน
10. ชื่อโรคติดต่อที่เป็นแผลเรื้อรัง
11. ศิลปะการแสดงพื้นเมืองของภาคใต้
12. อาการที่ไปมาที่ละน้อย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ EP 3

รหัสวิชา ท 33101

รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง หลักการใช้คำที่ออกเสียงอำ คำพ้องเสียง และการันต์

1. ให้นักเรียนเติมตัวการันต์ของคำในบทร้อยกรองต่อไปนี้

ผู้มีเขา.....อายุ เราประจักษ์
 อาจารย์รักเหม็นเห็นจันทฉาย
 ถือพระขรร แก้อาการสิ้นอันตราย
 อภิรมนั่งสบายไม่ปราม
 เห็นพระสงท่านรุดงค์อยู่ในป่า
 มองนัยตา เธอจบบัลฉันชื่นชม
 ศรีสวัสดิอภิสิทธิ์ได้ชีวิตชม
 ปราชนิยม รามเกียรติ์เขียนคัมภี
 แม่น้ำในยาวก่ไม่ใครรู้บ้าง
 ถึงอยู่ห่างโทรศัพท์รับเร็วรี
 อาณิสสงเคราะห์มิตรจิตเปรมปรี.....
 เรื่องอุทธรสองคดีโจทมีชัย

2. เขียนคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างให้ออกเสียงตรงกับที่กำหนดไว้ในวงเล็บ

เมื่อวัน (สกุ)..... ฉันพาน้องไป (สะ-หมัก).....เรียนตัดเย็บ
 เสื้อผ้าที่ถนน (จัก-กระ-หวัด).....รุ่งขึ้นวัน (เสา).....ฉันไปซื้อ (จัก).....
 เย็บผ้าไว้ให้น้องใช้ พอตีพบคุณ (รัง-สะ-หริด) กับคุณ (กะ-นิต).....เดินมาด้วยกัน
 เขาทั้งสองเพิ่งกลับจากการให้(สำ-พาด).....ที่สถานี(โท-ระ-ทัด).....
 ช่อง 5 ในรายการของชมรม (อะ-นุ-รัก).....สิ่งแวดล้อมซึ่งมีการฉาย
 (พาบ-พะ-ยน) ประกอบ เป็นรายการที่ให้ (ประ-โหยด)มาก

3. ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมคำที่มีตัวการันต์ซึ่งปรากฏอยู่ในเรื่องสามก๊ก
ตอนจุล่งฝ่าทัพปราบอเต๊ว อย่างน้อย 15 คำ

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....
7.....	8.....
9.....	10.....
11.....	12.....
13.....	14.....
15.....	

4. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนเนื้อเพลงที่นักเรียนชื่นชอบซึ่งมีตัวตัวการันต์
ปรากฏอยู่ด้วยกลุ่มละ 1 เพลง แล้วฝึกร้องให้ได้ทุกคนเพื่อนำเสนอครูหน้าชั้นเรียนใน
คาบต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เพลงประกอบการสอน

เพลงที่ 1

เพลงคำที่มีการันต์ (ทำนองเพลงลำตัด)

สร้อย ตัวพยัญชนะไทย มีทัณฑ์ขาดใส่ไว้ เสียงจะหมดไปหายไปทันตา
เราเรียกกันว่าตัวการันต์ เรา เรียกกันว่าตัวการันต์ ออกเสียงทุกวันสุขสันต์เฮฮา (ซ้ำ)

อันคำไทยเรามีมาแต่ก่อนเก่า บางทีก็นำเอาคำชาติอื่นมาพัฒนา
คำบาลี สันสกฤต ภาษาอังกฤษก็ใช้ พยัญชนะเขามากมายอ่านวนวายหนักหนา
นำทัณฑ์ขาดใส่ลงตรงตัวที่ไม่ออกเสียง วางรูปแบบให้เอียงเฉียงไปทางด้านขวา
ก็อ่านง่ายใช้ดีมีเสียงนำฟัง เช่น น้ำมนต์ หอยสังข์ ผมทรงพังค์ พันธุ์บุปผา
สายสิญจน์ อินทรีย์ สุรีย์ เสาวคนธ์ ภูมิศาสตร์ ภาพยนตร์ พระชนม์ เชาวปัญญา
ลองสังเกตดูอีกที ตัวการันต์มีอีกไหม...หากว่าใครหาได้...มีรางวัลใหญ่ให้เลยนา...

เป็กพ่อ.....(สร้อย)

เพลงพาไป (ทำนองเพลงหลวงพ่อดูณ)

พูดจาภาษาไทยๆ ไพเราะจับใจศิษย์มีผู้มีอาจารย์
ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ปลุกปล้ำ ควบกล้ำทุกคำโปรดจำใส่ใจ
เพลิงเพราะเสนาะเปลิดเพลิง กลัดกลุ้ม ดุ่มเดิน ความหา คำว่าไขว่
ขวานคม กริบแกลังแกว่งไกว ออกเสียงให้ได้ควบแน่นนอน
เพียงพระอาจารย์ช่วยนี้ ช่วยนี้เอาไปฝึกทุกวัน
กระทรงสร้างไว้มากมี ทรุโถมอินทรีย์ ทรัพย์สิน หาดทราย
ศรัทธา ว่าสร้อยเขาหาย ริมสระต้นไทร ทรมวย เศรษฐี
ประเสริฐ อยู่จะเชิงเทรา ทราบแล้วโคกเศร้างนกกอินทรี
พุทรา หวานจริง สมศรี เสียงกล้าไม่มี ควบไม่แท้แน่ใจ
ท่องจำใส่ในกะโหลกมาแบกโป๊กๆ จำไว้จนตาย (ซ้ำ)

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มควบคุม

รหัสวิชา ท 33101 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น ม.3/.....EP 3/.....

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

หน่วยการเรียนรู้ที่ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สามก๊ก ตอนจุล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

หน่วยย่อยเรื่อง การสะกดคำ (เวลาที่ใช้ 2 คาบ)

มาตรฐาน

- ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
- ท2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้า
อย่างมีประสิทธิภาพ
- ท3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก
ในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์
- ท4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลัง
ของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
- ท4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ
ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน
- ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อธิบายคำและความสัมพันธ์ของคำได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนสามารถบอกหลักการเขียนคำที่ออกเสียง อำ และการเขียนคำพ้อง
เสียงได้

2. นักเรียนสามารถบอกหลักการเขียนตัวการ์นต์และการใช้ไม้ทนต์ขนาดได้

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถเขียนคำที่ออกเสียง อำ คำพ้องเสียง คำที่ใช้ตัวการ์นต์และ
การใช้ไม้ทนต์ขนาดได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

นักเรียนมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะนำหลักการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

สาระการเรียนรู้

1. คำที่ออกเสียง อำ คำพ้องเสียง
2. คำที่ใช้ตัวการันต์และไม่ทัณฑฆาต

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

ขั้นนำ

เล่นเกมจับกลุ่มตามสิ่ง โดยครูกำหนดให้เป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1. ชื่อที่ใช้ตัวการันต์ 2. ชื่อคำพ้องเสียง 3. ชื่อที่มีตัวการันต์

ขั้นสอน

1. จากเกมสรุปการสังเกตคำที่ใช้ตัวการันต์ คำพ้องเสียง และคำที่ใช้ตัวการันต์
2. นักเรียนศึกษาหลักสังเกตคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ และคำพ้องเสียงจากใบความรู้
3. ให้แต่ละกลุ่มไปหาข้อความ หรือนิทาน หรือบทเพลงที่มีคำใช้ไม่ทัณฑฆาต หรือ คำพ้องเสียงหรือคำที่ออกเสียงอำ กลุ่มละ 1 อย่างตามที่นักเรียนถนัด เพื่อนำเสนอในคาบต่อไป
4. ครูแนะนำการเลือกงานที่จะนำเสนอเพื่อประเมินผลในคาบต่อไป

ขั้นสรุป

นักเรียนศึกษาหลักสังเกตคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ และคำพ้องเสียง

คาบที่ 2 ใช้กระบวนการเรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นนำ

นักเรียนชมรมนักเรียนสมัครเล่นสาริตการร้องลำตัด เพลง “คำที่มีการันต์”

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มโดยครูจับฉลากตามลำดับ
2. ในขณะที่กลุ่มออกมานำเสนอผลงานนั้นสมาชิกในกลุ่มที่นำเสนอผลงานต้องตอบคำถามจากเพื่อนได้และจะต้องมีกิจกรรมเสริมด้วย
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มสลับกันนำเสนอกิจกรรมให้เพื่อนๆ กลุ่มอื่นทำด้วยการหาคำที่ใช้ไม่ทัณฑฆาต คำที่ออกเสียงอำ หรือคำพ้องเสียงจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูลงฝ่าทัพรับอาเต๊า
4. สรุปด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกเป็นการทบทวน

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูอภิปรายสรุปคำที่ใช้ไม่เหมาะสม คำที่ออกเสียงอำ
และคำพ้องเสียงและสรุปผลในใบงาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องการใช้ไม่เหมาะสม คำที่ออกเสียง อำ
2. ใบความรู้เรื่องคำพ้องเสียง
3. แบบฝึกกิจกรรม
4. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

วิธีวัด

1. ตรวจจากใบกิจกรรม
2. สังเกตจากความสนใจและการทำงาน
3. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

เครื่องมือวัด

1. แบบใบกิจกรรม
2. แบบใบประเมินพฤติกรรม

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา

.....

.....

.....

..

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ครูผู้สอน.....

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....

ภาคผนวก ข

- คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- คะแนนแสดงความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 8 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	29	48	21	46
2	34	46	22	43
3	26	51	33	46
4	39	51	28	48
5	36	55	27	45
6	34	53	29	44
7	29	52	32	39
8	24	51	30	45
9	36	54	29	45
10	34	53	20	42
11	30	51	32	44
12	25	56	35	42
13	36	54	34	43
14	36	53	31	46
15	31	54	33	49
16	35	53	36	46
17	31	53	25	46
18	30	52	26	45
19	36	53	25	46
20	23	51	34	54
21	38	52	30	44
22	35	56	31	43
23	34	52	30	42
24	38	51	30	46
25	37	54	33	46
26	39	55	33	46
27	32	51	33	47

ตาราง 8(ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
28	23	59	30	44
29	24	60	32	44
30	20	57	26	43
31	21	58	26	44
33	27	57	35	45
34	22	54	28	44
35	22	54	26	44
36	28	54	36	45
37	17	53	35	47
38	25	57	32	45
39	22	54	29	45
40	25	54	39	49
41	28	52	28	45
42	30	55	31	45
43	16	57	29	46
44	13	54	29	48
45	15	57	28	41
46	31	53	29	47
47	25	54	22	46
48	17	56	31	34
49	21	55	24	43
50	17	56	29	45

ตาราง 9 แสดงความสนใจในวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	95	150	113	169
2	100	155	106	152
3	99	156	104	155
4	111	164	112	151
5	113	150	110	159
6	124	175	107	173
7	105	155	110	165
8	121	183	108	167
9	116	157	101	168
10	111	162	109	162
11	102	155	115	160
12	113	167	109	157
13	114	179	107	161
14	115	170	108	157
15	109	160	105	162
16	125	186	100	164
17	111	173	109	165
18	101	161	108	171
19	122	160	107	164
20	120	165	107	169
21	104	159	106	169
22	94	163	112	164
23	117	163	112	153
24	113	165	109	151
25	114	168	109	160
26	108	162	107	155
27	97	160	112	165
28	112	168	107	163

ตาราง 9(ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
29	115	169	114	167
30	110	158	106	167
31	109	171	107	162
32	115	174	105	160
33	115	178	102	169
34	113	165	108	153
35	115	166	110	150
36	111	159	111	156
37	120	165	106	170
38	100	165	112	170
39	117	173	110	164
40	108	162	113	159
41	107	160	108	169
42	118	160	108	155
43	101	165	108	156
44	96	160	106	157
45	108	171	11	160
46	104	160	109	164
47	116	179	108	153
48	117	181	110	155
49	113	164	108	145
50	11	164	110	155

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน	รุ่งเรืองธรรม	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี	ชาติกานนท์	โรงเรียนสาธิต มศว.(ฝ่ายมัธยม)
อาจารย์เหมพรรณ	โนทะยะ	โรงเรียนอัสสัมชัญ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ สกุล	นางศรีบังอร จัยศิริ
วันเดือนปี	23 ธันวาคม 2496
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	53/94 หมู่บ้านคุณาลัย ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญ 26 ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2513	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนวชิรธรรมสาริต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2525	คุรุศาสตรบัณฑิต (ศ.บ.) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร วิชาเอกภาษาไทย
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการสอนมัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร